

Lisa 8. Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine

Asukoha eelvaliku ja esimese etapi aruande täienduse Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas koostööstamise ja arvamuste avaldamise koondtabel

Kaitseministeerium esitas planeerimisseaduse § 37 lõike 1 alusel 29.04.2026 kirjaga nr 12-1/26/101 asjakohastele asutustele REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande koostööstamiseks ning teavitas puudutatud isikuid ja asutusi 29.04.2026 kirjaga nr 12-1/26/101 nr võimalusest esitada REP-i asukoha eelvaliku ja esimese etapi aruande täienduse Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas kohta arvamust. Koostööstused ja arvamused paluti esitada hiljemalt 31.05.2026.

Sisukord

1	Koostööstajad	3
1.1	Muinsuskaitseamet	3
1.2	Geoloogiateenistus	3
1.3	Maa- ja Ruumiamet	5
1.4	Transpordiamet	6
1.5	Terviseamet	7
1.6	Keskkonnaamet	8
1.7	Päästeamet	15
1.8	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	16
1.9	Kliimaministeerium	26
1.10	Politsei- ja Piirivalveamet	26
2	Arvamuse avaldajad	27
2.1	TMV Green OÜ	27
2.2	Riigimetsa Majandamise Keskus	28
2.3	OÜ S.A.Cito	29

2.4	Lääne-Nigula Vallavalitsus	30
2.5	Kaitseliit	30
2.6	Lüganuse vallavalitsus	31
2.7	Eraisik	32
2.8	Viru Keemia Grupp AS	35

1 Koostööstajad

1.1 Muinsuskaitseamet

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 06.05.2026 nr 5-10/2032-5

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Muinsuskaitseamet koostööstab kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas.	Täname kirja eest!

1.2 Geoloogiateenistus

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 19.05.2026 nr 13-3/26-764

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Esitasite 29.04.2026 kirjaga nr 12-1/26/101 Eesti Geoloogiateenistusele koostööstamiseks kaitsetööstuspargi (KTP) riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas (edaspidi planeering). Planeering algatati Vabariigi Valitsuse 15.02.2024 korraldusega nr 40. Planeering kehtestati osaliselt (asukoha eelvaliku etapi alusel) Vabariigi Valitsuse 22.08.2025 korraldusega nr 151 Pärnu I ja Põhja-Kiviõli alade osas. Sama otsusega seadis Vabariigi Valitsus Kaitseministeeriumile ülesandeks selgitada välja eelvalikualade Piirsalu ja Aidu osas kasutuselevõtmise vajadus. Kaitseministeerium otsustas REP-i menetluse viia lõpuni ka Piirsalu ja Aidu aladel tulenevalt Kaitseministeeriumi eesmärgist luua täiendavaid võimalusi laskemoona ja lõhkeaine tootmiseks ning teisalt kaitsetööstusettevõtete huvist uute tootmisvõimsuste loomise vastu. Sellest tulenevalt jätkatakse Piirsalu ja Aidu alade osas asukoha eelvaliku menetlust. Planeeringu ala asub Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas (Aidu: Kohtla metskond 201, 43801:001:0132; Kohtla metskond 200, 43801:001:0133; Kohtla metskond 13, 44901:002:0630; UusKiviõli konveier, 43801:001:0131) ~3,17 km² ja Lääne	Täname kirja eest!

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
maakonnas Lääne-Nigula vallas (Piirsalu: Kõuemaru, 68001:003:0278; Tormimaru, 68001:003:0277; Tuulemaru, 68001:003:0274) ~1,5 km². Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 37 lõike 1 kohaselt esitatakse riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 nimetatud asutustele ning teavitatakse § 31 lõikes 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kohta arvamust. Maapõuseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus. Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal. MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus: 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda; 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega. Planeeringu tulemusel on algsest planeeringu alast eraldatud eelvalikuala, mida on käesolevate dokumentidega täiendatud. Piirsalu planeeringualale ega selle lähedusse maardlaid ei jää. Lähimaks on Risti-Muru liivamaardla (registrikaart nr 575), mis paikneb üle 2,6 km idasuunas. Alast ~950 m ida suunas asub kehtiva loaga Annamõisa uuringuruum (L.MU/509207, AS TREV-2 Grupp). Samuti taotletakse geoloogilise uuringu luba alast lääne poole (~1,6 km, SKP Invest OÜ). Kuna alal puudub kattuvus maavaradega seotud objektidega, siis ei ole alust arvata, et tegevus halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas. Aidu eelvaliku ala põhjaosas esineb kattuvus Eesti põlevkivimaardla Aidu kaevevälja (registrikaart nr 3) põlevkivi passiivse tarbevaru plokkidega 2 ja 7 ning põlevkivi passiivse reservvaru plokkidega 5 ja 10. Arvestades, et kaitsetööstuspargi Aidu planeeringuala kavandatud asukohas on maavara ammendatud, ei ole alust arvata, et kaitsetööstuspargi rajamine halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas.	

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Lähtuvalt eelnevast ei ole Eesti Geoloogiateenistusel alust arvata, et KTP REP ja KSH I etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu osas oleks vastuolus maapõue ja maavarade kaitse põhimõtetega. Eesti Geoloogiateenistus nõustub Ida-Viru maakonnas Lüganeuse vallas ja Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõude lahendusega Piirsalu ja Aidu alade osas.	

1.3 Maa- ja Ruumiamet

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 26.05.2026 nr 12-2/25/11941-5

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Planeeringualas ega sellega piirnevalt ei ole riigi omandis olevaid kinnisasju, mille volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet ega maareformi seaduse § 31 lõikes 2 sätestatud maad. Planeeringualad ei asu maaparandussüsteemi alal ning neile ei jää riikliku geodeetilise võrgu, riikliku kõrgusvõrgu ega riikliku gravimeetrilise võrgu märke, mille osas on töö korraldajaks Maa- ja Ruumiamet. Aidu planeeringualale jääb 2 muu varasema võrgu geodeetilist märki: Aidunõmme (GPA ID 69935; 64-872-8014; muu plaaniline võrk; muu kõrguslik võrk) ja 144 (GPA ID 65682; 64-774144; muu plaaniline võrk; muu kõrguslik võrk). Nimetatud geodeetiliste märkide kaitsevöönd on 3 m märgi keskmest. Geodeetilised märgid tuleb võimalusel säilitada nende praeguses asukohas, samuti peab olema tagatud juurdepääs ja geodeetiliste mõõtmiste läbiviimine geodeetilisel märgil. Kui tööde käigus ei ole võimalik geodeetilist märki praeguses asukohas säilitada, võib märgi kõrvaldada ja asendada ei pea. Geodeetilise märgi kõrvaldamisest palume teavitada Maa- ja Ruumiametit. Maa- ja Ruumiamet geodeetilise töö korraldajana ei esita vastuväiteid eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõule. Märgime, et antud seisukoht on käsitletav üksnes Maa- ja Ruumiamet kui geodeetilise võrgu haldaja seisukohast.	Täname kirja eest! Lisame geodeetilise märgi kohta käiva märkuse planeeringu materjalidesse.

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

1.4 Transpordiamet

Koostööstatut järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 27.05.2026 nr 7.2-2/26/3657-16

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Võttes aluseks planeerimisseaduse ning Transpordiameti põhimääruse, koostööstame planeeringu ja KSH esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas järgmiste märkustega. 1. Palume vastavalt meie, Kaitseministeeriumi ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse vahel 20.01.2025 toimunud Teamsi koosolekule täiendada seletuskirjas planeeringu elluviimise tingimusi (ptk 5) järgnevate kohustustega (meie eelistatud sõnastus tavalises ja tingimuse selgitus kursiivkirjas), mis on analoogsed meie 09.05.2025 koostööstuskirjale nr 7.2-2/25/3657-8. 1.1. Ehitusaegsete massvedude ajal on planeeringust huvitatud isikul kohustus tagada madala kandevõimega (nt pinnatud kruusateede) riigiteede vastavus seisundinõuetele vedude põhimarsruudil või -marsruutidel. Massvedude marsruudid täpsustatakse Transpordiametiga enne vedude algust ning sõlmitakse leping seisundinõuete tagamiseks vedude ajal ja kahjustatud katteosade taastamiseks massvedude lõppemisel. <i>Vastasel juhul peame paigaldama kandevõime kaotanud riigitee lõikudele massipiirangu märgid, mis hakkab kindlasti takistama kaitsetööstuspargi arendamist ja kasutusele võtmist.</i> 1.2. Planeeringust huvitatud isik asfalteerib Transpordiametilt taotletud EhS § 99 lg 3 nõuete alusel riigiteede nr 13217 ja 16151 ristmikud, mis on vajalikud planeeringualade ühendamiseks kõnealuste riigiteedega. <i>Eeldatav asfaltkatte paigaldamise ulatus 25 + 25 m ristmiku teljest mõlemas sõidusuunas. Sellega tagab huvitatud isik teekatte püsivuse pööretel sadulautorongi arvutusliku pikkuse ulatuses.</i> 2. Aidu ja Piirsalu planeeringualade kaugused lähimatest bussipeatustest on vastavalt 4 ja 3 km. On sobilik täpsustada koostöös piirkondlike ühistranspordikeskuste ja kohalike omavalitsustega, kas ja kuidas on võimalik kavandada kaitsetööstusparkidele juurdepääs ühistranspordiga. Eriti kohane on see Aidu puhul, mis paikneb mitme linna, alevi ja aleviku läheduses. Samuti väärrib Aidu puhul kaalumist Maidlast lähtuva kergliiklustee pikendamine ida suunas kuni kaitsetööstuspargini, mis näib proportsionaalse kohustusena uue tõmbepunkti loomise suhtes. Meile teadaolevalt on Ida-Virumaal töölkäijate hulgas kõige rohkem kergliiklejaid ja ühistranspordi kasutajaid Eestis.	Täname kirja eest! Arvestame märkustega ja täiendame dokumente. Arvestame ettepanekuga. Täiendame planeeringut. Arvestame ettepanekuga. Täiendame planeeringut. Täpsustame kohaliku omavalitsusega ühistranspordipeatuste lähemale toomise võimalikkust. Samuti oleme teadvustanud kergliiklustee rajamise vajadust, mille rajamist kaalutakse järgnevates etappides.

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

1.5 Terviseamet

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 29.05.2026 nr 9.3-4/26/3546-2

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Terviseamet on tutvunud esitatud materjalidega ning koostööstab kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade kohta kaitsetööstuspargi tööstusala igapäevase tootmistegevuse osas järgmistel tingimustel: 1. Kavandatava tegevuse täpsustamise järgmistes etappides teostada täpsemad müra leviku arvutused tulenevalt selleks hetkeks selgunud kaitsetööstuspargis reaalselt kavandatavatest seadmetest ja ka tegevustest (nt konkreetse ettevõtte või tootmise põhiselt), sh tuleb täiendavalt hinnata ka müra vähendamisi vajadust ja võimalusi. Lisaks hinnata ka müra koosmõju Aidu piirkonnas asuvate teiste müraallikatega (sh tuulikud). 2. Kavandatava tegevuse täpsustamise järgmistes etappides teostada täpsemad müra hinnangud liiklusemüra osas. 3. Aidu külas Paadi kinnistul asub Aidu karjääri supluskoht (avalik veekogu), mille suplusvee kvaliteeti seiratakse ning soodustatakse puhkamisvõimalusi. Kavandatava tegevuse elluviimisel tuleb arvestada, et kui planeeritava supluskoha veekogusse juhitakse heitvett, siis peab heitvee väljalase olema supluskohast või supelrannast vähemalt 200 meetri kaugusel ning veeseaduse § 129 lg 6 kohaselt ei tohi sademeveelase põhjustada suplusvee kvaliteedinõuetele mittevastavust. Täpsustame, et planeeringus valitud alade vahetus läheduses asuvate elamualade kohta puuduvad teadaolevad müratasemete mõõtmised (mõõtmistulemused), mistõttu pole võimalik hinnata hetkel kehtivat müraolukorda ja planeeritava tootmistegevuse mõju elanikele. Soovitame need mõõtmised läbi viia.	Arvestame ettepanekuga. Täpsustame tingimust vastavalt ettepaneku sõnastusele. Arvestame ettepanekuga. Täpsustame tingimust, tuues sõnastuses välja ka võimaliku liiklusemüra. Arvestame ettepanekuga. Täiendame KSH aruande täienduse ptk 2.2.7.1.2. Tingimus lisatud KSH ptk-desse 2.2.7.3 ning 3.4. Olemasoleva olukorra müra mõõtmine ei anna hetkel olulist lisainfot. Hetkel teadaoleva informatsiooni põhjal ei paikne piirkonnas märkimisväärsed müraallikad, mis võiksid kaasa tuua olulise müra koosmõju esinemise. Samas on lähimõeldud seire korral võimalik hinnata nii kaitsetööstuspargi olulisust piirkonna mürafooni kujunemisel. kui ka hinnata olukorda, kus kaitsetööstuspargis mürarikkaid tegevusi konkreetset ajal hetkel ei teostata.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Kaitsetööstuspargi katseplatsil kavandatavate tegevuste (sh lõhatava lõhkeaine kogused, lõhkamiste ajagraafik) osas amet arvamust ei anna, kuna ameti hinnangul keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ sätestatud tööstusmüra norme (hinnatud müratasemeid) ei ole asjakohane rakendada laskemoona katselõhkamistega seotud tegevuste hindamiseks. (vt Terviseameti 30.06.2025 kiri nr 9.3-2/25/2563-8). Aidu planeeringualast ca 10 km kaugusele kavandatava Põhja-Kiviõli kaitsetööstuspargi ala osas on soovitatav katselõhkamiste päevade (graafiku) kavandamisel Aidu ja Põhja-Kiviõli kaitsetööstusparkide osas teha koostööd ning võimalusel vältida samaaegseid suurema lõhkeaine kogusega lõhkamispäevi. Katselõhkamiste planeerimisel lähtuda elanike terviseohutuse seisukohast ning võimalusel minimiseerida lõhkamismüra häiringuid.	Toodud põhimõtted on aruandes juba toodud ning nendest lähtutakse edaspidiste tegevuste kavandamisel.

1.6 Keskkonnaamet

Kooskõlastatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 29.05.2026 nr 6-5/26/8341-3

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Keskkonnaamet kooskõlastab kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas tingimusel, et materjale täiendatakse alltoodud märkuste alusel: 1. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.2.4.1 on kirjutatud: „/.../ eelvalikualast väljaspool ehk võimalikus müra häiringualas on rangelt kaitstavatest liikidest lisaks metsisele kaks II kategooria kanakulli leiukohta ning vaadeldud on laanerähni.“ Rohkem laanerähni ei ole mainitud, ka joonisel 1 puudub info selle kohta, kus vaatlused on registreeritud. Palume põhjendada, miks mõju laanerähnile ei ole käsitletud või seda rohkem lahti selgitada. Praegu on aruandes toodud info laanerähni kohta sisse, aga rohkem selle informatsiooniga ei ole midagi tehtud. Palume edastada info selle kohta, millal vaadeldi ja kus täpselt.	Täname kirja eest! Arvestame märkustega. Laanerähni vaatluse osas täiendatakse aruande peatükki 2.2.4.1.3, selgitades, et tegemist on PlutoF andmebaasist pärineva laanerähni üksikisendi vaatlusega 2021. aastast. Vaatlus registreeriti Mustjärve raba hoiualal ligikaudu 185 m kaugusel kavandatava kaitsetööstuspargi alast. Vaatluskoha asukohta illustreerib põhjaruande Lisa 2 (linnustiku uuring) joonis 3-11. Kuigi tegemist on üksikisendi vaatlusega ning selline vaatlus ei tõenda liigi püsivat esinemist või pesitsemist vaatluse asukohas, on samas peatükis täiendatud ka hinnangut kavandatava tegevuse võimaliku mõju osas laanerähnile.

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON **DGE**

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
2. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus on nimetatud Risti-Muru liivakarjääri, kuid käsitleda tuleks ka taotletavat Risti-Muru II liivakarjääri, sh nt KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.2.8 „Mõju maavaradele“ ja 2.3.1.8 „Kumulatiivse müra hinnang“. Palume aruannet täiendada koos vastava infoga. 3. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimene lõik: Palume tekst üle vaadata ja täpsustada, et kas siinkohal on suuniseks võetud OÜ Rewild töö ja kaitsetööstuspargi asukohast ning oludest tulenevalt on täpsustatud REP-i ja selle KSH tarbeks tingimusi või on tegemist Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnanaloo taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) tulemusi kajastava teabega. Ka viimasel juhul tuleb teksti korrigeerida. Hetkel jätab KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 mulje, et kaitsetööstuspargi tarbeks peab hoopis Risti-Muru II liivakarjääri arendaja täiendavaid tegevusi läbi viima ja eksperthinnangu tellima. Märgime, et ühe arenduse luba ei tohiks seada tingimusi teiste valdkondade lubadele. Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnanaloo taotluse KMH aruanne sellist tingimust ei sisalda. Märgime, et KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimeses lõigus nimetatud tingimustega (v.a lisanduva eksperthinnangu tellimine) on Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnanaloo taotluse KMH aruandes arvestatud. Täiendavalt on aruandes välja toodud, et tegevus tuleb kooskõlastada Piirsalu lasketiiru ja taktikaala ning tulevase kaitsetööstuspargi haldajatega. Kui konkreetsed meetmed on vajalikud ka kaitsetööstuspargi arenduse vaatest, siis ei saa vajalikud meetmed olla ainult Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnanaloo taotluse KMH nõue. Risti-Muru II liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetlus on hetkel pooleli ehk käesoleval hetkel ei saa eeldada, et Risti-Muru II liivakarjääri keskkonnanaloo kindlasti antakse või millal tegevustega alustatakse. Seega tuleb kaitsetööstuspargi arendamiseks vajalikud meetmed kindlasti kanda ka kaitsetööstuspargi REP-i ja selle KSH aruandesse. Palume REP-i ja KSH materjalid üle vaadata, et oleks üheselt aru saada, mis meetmed on kaitsetööstuspargi arendamisel vajalikud ja mis mitte. Kuna osa okastraadist paikneb kaitsetööstuspargi territooriumil ning eemaldatakse	Arvestame ettepanekuga. Täiendame KSH aruande täiendust. Sõnastame lisa 2 (metsise eksperthinnangu) ptk 9.1 sisu (sh lk 15) üheselt arusaadavamaks. Selgitame, et metsise eksperthinnangus on tegemist Risti-Muru II liivakarjääri KMH tulemusi kajastava teabega ja kaitsetööstuspargi mõjude leevendamiseks vajaminevaid meetmeid karjääri arendajale ei seata. KTP arenduse jaoks vajalikud meetmed on kõik kantud KSH aruande täiendusse ja vajalikud rakendada vastavalt tabelile 1. Risti-Muru II karjääri KMH-s kavandatud kraavide sulgemise ja koosluste taastamise kompensatsioonimeede ei ole kaitsetööstuspargi arenduse puhul asjakohane ning seetõttu seda KTP KSH-s ei rakendata. Kavandatav tegevus ei mõjuta metsise elupaikade kvaliteeti kuivendusrežiimi muutmise kaudu väljaspool elupaigakaona arvestatavat ala ning elupaiga kvaliteedi osas säilib olemasolev olukord. Pargi rajamisega kaasnev elupaigakadu ning häiringust tulenev mõju väljaspool arendusala on kompenseeritav kaitsekorra muutmise ja/või uute kaitsealade moodustamise meetmega. Risti-Muru II karjääri KMHs seatud okastraataedade eemaldamise meede seatakse siiski ka KTP arendaja kohustuseks. Okastraataiad kaitsetööstuspargi alal ja lähiümbruses (sh metsise kompensatsioonialadel) on otseseks ohuks metsisele ja võivad seetõttu kompenseerimise efektiivsust kahandada, mistõttu on vajalik need eemaldada KTP ehituse algetapis, st hiljemalt raadamisega samaaegselt ehk eeldatava ajakava järgi hiljemalt pesitsusrahu alguseks 1.04.2027. Juhul kui arenduse algus lükkub edasi, on igal juhul vajalik arvestada lindude pesitsusrahu aja vältimisega. Meede okastraatide eemaldamiseks lisatakse KSHsse (tabelisse 1 ja joonisele 2 jm). Sellega tagatakse meetme rakendamine sõltumata Risti-Muru II liivakarjääri loa menetluse tulemusest või selle elluviimise ajakavast.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
tõenäoliselt juba ehitustööde ettevalmistamise etapis (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimene lõik) ning sama meedet on peetud vajalikuks leevendusmeetmena ka Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnanõu taotluse KMH aruandes, peame vajalikuks vastavas osas täiendada REP-i seletuskirja täienduse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu. Kraavide sulgemise ja märgala koosluste taastamise osas palume täpsustada ja põhjendada, kas lisa 2 on mõeldud, et tegemist on üksnes Risti-Muru II liivakarjääri kontekstis vajaliku meetmega või on see oluline ka piirkonna laiemas vaates ehk vajalik ka kaitsetööstuspargi arendamisel. Kui meetmed on vajalikud ka seoses kaitsetööstuspargiga, tuleb vastavas osas täiendada REP-i materjale ning vajalikud meetmed kanda REP-i ja selle KSH-sse. Samuti palume välja tuua, et mis ajaks tuleb vajalikud meetmed ellu viia, sh nende seos Risti-Muru II liivakarjääriga. Nt juhul, kui Risti-Muru II liivakarjäär ei peaks luba saama, kes sellisel juhul viib vajalikud meetmed ellu või kui keskkonnaluba antakse, kuid reaalselt soovib ehitustegevusega varem alustada hoopis kaitsetööstuspark, siis kuidas tagada, et tööd tehakse mõlemaid osapooli ja metsist arvestavalt. Kui kohustus sõltub loa andmise ajast, siis peaks ka kohutuse täitmine olema seotud loa ajaga. 4. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 punkt A (metsastruktuuri taastamine ja hoidmine), teine lõik: Palume tekst üle vaadata ja täpsustada. Aruandes ei ole toodud põhjendusi, mis kinnitaks, et konkreetsel juhul on see juhtumipõhiselt arvestades metsise elupaiganõudlusi, laiemat maastikupilti ja kasvukohatüüpe läbi kaalutud. Palume üle vaadata ja kui meetmed on vajalikud, esitada täpsemad soovitusel vastavateks töödeks, kui suured võiksid olla optimaalsed häilud (diameeter), mida metsise jaoks spetsiaalselt teha. Samuti palume üle vaadata samas punktis nimetatud „kuni 1 ha“.	Korrigeerime metsise eksperthinnangu aruannet ning selgema arusaadavuse huvides eemaldame vastava punkti koos teiste konkreetseid elupaikade taastamisvõtteid kirjeldavate punktidega (A–E). Nimetatud meetmed ei kujuta endast kaitsetööstuspargi arenduse raames kavandatavaid konkreetseid meetmeid. Metsise eksperthinnang näeb ette konkreetseid kaitsetööstuspargi tegevusega seotud leevendus- ja kompensatsioonimeetmed ning need on kantud KSH aruandesse. Elupaikade aktiivset taastamist käesoleva arenduse raames ette ei nähta. Metsise elupaikade kompenseerimiseks on kavandatud kaitsekorra muutmine ning uute kaitsealade moodustamine. Nendel aladel tagatakse metsise kaitse kehtestatava kaitsekorra ning edasiste kaitsekorralduslike tegevuste kaudu.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
5. REP-i seletuskirja täienduse eelnõus (alaptk 4.1.10 ja 4.2.10) ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus (alaptk 2.2.8.3 ja 3.5) on märgitud: „Kinnisasja piires tekkinud kaevist võib kasutada samal kinnisasjal tingimusel, et selle kohta esitatakse Keskkonnaametile teatis 30 päeva jooksul pärast kaevise looduslikust seisundist eemaldamist.“ Täpsustame, et maapõueseaduse (MaaPS) § 96 lg 1 alusel võetud maavara kohta, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, kust see võeti, esitab kinnisasja omanik või kinnisasja kasutamise õigust omav isik pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist Keskkonnaametile teatise (MaaPS § 96 lg 3). St et teatis tuleb esitada Keskkonnaametile vaid siis, kui tegemist on arvele võetud maavaraga. 6. REP-i seletuskirja täienduse eelnõus ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus on analüüsitud mõju põhjaveele. Juhime tähelepanu, et põhjaveevõtu planeerimisel tuleb arvestada keskkonnaministri 20.01.2021 käskkirjaga nr 1-2/21/20 „Lüganuse valla põhjaveevarude kehtestamine“ Lüganuse vallale kuni 31.12.2050 kehtestatud põhjaveevarudega. Juhul, kui kavandatavad põhjaveekogused koos teiste vee-kasutajatele lubatud põhjaveekogustega ületavad kehtestatud põhjaveevarud, tuleb põhjaveevarud ümber hinnata veeseaduse § 206 lg 2 p 6 kohaselt. 7. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.1.6 on nimetatud: „Häiringute esinemist ja mõju olemust aitab täiendavalt hinnata (lisaks kogu päeva keskmisele müratasemele, mis on raskesti hoomatav suurus) konkreetse mürarikka tegevuse hetkel lühiajaliselt esinev maksimaalne hetkeline müratase, mis ei ole aga müraalases seadusandluses lõhkamistega kaasneva müra puhul üheselt reguleeritud.“ Palume aruandesse lisada täiendav selgitus, miks ei ole katseplatsi kasutuses tekkiva impulssmüra hindamisel lähtutud keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud tingimusest, et impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest.	Täname tähelepaneku eest. Kuna kummalgi alal ei ole tegemist arvele võetud maavaraga, siis tingimus ei ole asjakohane. Kustutame tingimuse. Arvestame ettepanekuga. Täiendame KSH aruande ptk-d 2.2.7.2.1, 2.2.7.3 ning 3.4. Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud tingimus (impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest) käsitleb tabelis toodud normtasemeid ehk hinnatud tasemeid kogu päeva/öö kohta. Maksimaalse mürataseme nõudeid määruse lisa 1 tabel ei käsitle. Impulssmüra nõuded on keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 kohaselt eraldi välja toodud ainult määruse lisa 1 tabeli kontekstis ning määruse teistes punktides (peatükkides) esitatud tööstusmüra nõudeid ei saa automaatselt impulssmürale üle kanda, kuna müra liik ja iseloom on erinev. Impulssmüra osas on keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 lisas 1 esitatud ka täiendav tingimus, mille kohaselt võib impulssmüra põhjustav

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
8. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.1.6 on hindamise kirjeldamise osas toodud ära ka järgnevad leevendavad meetmed: „Üldjuhul on soovitatav suurema kui 5 kg TNT lõhkeaine koguse lõhkamisi kaitsetööstuspargi territooriumil võimaluse korral vältida ning suurema lõhkeaine koguse katselõhkamised läbi viia kaitseväe harjutusväljadel.“ ja „Soovitatav on 1,5–5 kg TNT lõhkeaine koguse lõhkamisega päevi Aidu kaitsetööstuspargi territooriumil hoida minimaalsena ning suurema lõhkeaine koguse katselõhkamised võimalusel läbi viia kaitseväe harjutusväljadel.“ Palume lisada need meetmed ka aruande alaptk-i 2.3.1.9 ning REPi seletuskirja täienduse eelnõusse. 9. REP-i seletuskirja täienduse eelnõu alaptk-s 4.2.10 ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-des 2.3.1.9 ja 3.7 on esitatud müra teket vähendava meetmena järgmine meede: „Kavandatava tegevuse täpsustamise järgmistes etappides on soovitatav teostada täpsemad müraleviku arvutused tulenevalt selleks hetkeks selgunud kaitsetööstuspargis reaalset kavandatavatest tegevustest (nt konkreetse ettevõtte või tootmise põhiselt), sh tuleb täiendavalt hinnata ka müra vähendamisi vajadust ja võimalusi.“ Palume asendada sõna „soovitatav“ sõnaga „vajalik“, kuna hinnangu aluseks olevate tegevuste ja asjaolude täpsustumisel ja muutumisel on vajalik (mitte soovitatav) teha uued müra leviku arvutused ja hindamine.	tööd, näiteks lõhkamine, rammimine jne, teha tööpäevadel ajavahemikus 7.00–19.00, millest ka lähtutakse. Igapäevase tootmistevgevuse osas rakendatakse kõiki müraalases seadusandluses toodud tööstusmüra nõudeid. Normtasemete rakendamise teematikat on KSH aruandes selgitatud, sealjuures on asjakohast seadusandlust ning nõudeid kirjeldavad põhjalikumad selgitused esitatud 2025. a koostatud kaitsetööstuspargi asukohavaliku eriplaneeringu põhjaruandes. Juhime tähelepanu, et antud objekti näol ei ole tegemist tavapärase tööstusala planeeringuga, nt müra normeermise seisukohast tuleb arvestada nii tööstus- kui ka militaarmüra erisuste ja nõuetega. Arvestame ettepanekuga. Täiendame dokumente. Arvestame ettepanekuga. Täiendame dokumente.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
10. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu erinevates peatükkides nimetatakse Piirsalu kompleksis vajamineva soojusenergia saamiseks nii 2 MWth kui ka 10 MWth võimsusega katlamaja rajamist. Palume selgitada aruandes, miks õhusaaste mõju hinnangus (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk 2.3.3.1.1) kasutatakse arvutuste koostamisel eeldatavat maksimaalset põletusseadme nimisoojusvõimsust 8 MWth. 11. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.3.1.1 on nimetatud: „Arvutuste tulemusel ületasid raskmetallidest ainult arseeni, kroomi ja nikli ühendid 1 kg/a kogust (ülejäanud raskmetallide heitkogused allapoole 1 kg/a). Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 79 lg 3, § 91 lg 2 p 3, § 98 lg 1 p 3 ning keskkonnaministri 14.12.2016 määrusele nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (edaspidi määrus nr 67) tuginevalt teisi raskmetalle edaspidi ei käsitleta. Samal põhjusel ei käsitleta edaspidi ka saasteaineid PCDD/PCDF, benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ja indeno(1,2,3-cd)püreen (allapoole 1 kg/a ja määruse nr 67 künnist).“ Juhime tähelepanu, et samale põhjusele ei saa viidata nimetatud süsivesinike korral, kuna lähtudes keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnamoju taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnamoju taotluse ja loa andmekoosseis“ § 28 lg-st 3 tuleb suure või keskmise põletusseadme või jäätme- või koospõletustehase kohta esitada andmed püsivate orgaaniliste saasteainete (POSide), sealhulgas polüklooritud dibenso-p-dioksiinide ja dibensofuraanide (PCDD/PCDF), heksaklorobenseeni (HCB), polüklooritud bifenüülide (PCB), pentaklorobenseeni ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike (PAH) heitkoguste kohta. 12. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.3.3 hinnata ka lõhkamisel eralduvate saasteainete heitkoguseid ja saasteainete mõju välisõhu kvaliteedile. Samas peatükis on nimetatud, et Aidu kompleksis vajaminev soojusenergia saadakse kahe kuni 3 MWth sisendenergiaga	Selgitame, et erinevate põletusseadmete installeeritud võimsus võib kokku olla kuni 12 MW. Hinnati, et reaalset on üheaegsel töötamisel maksimaalne koormus 8 MW. Samas nõustume et hajumisarvutused on otstarbekas teha iseloomustamiseks olukorda installeeritud võimsuste järgi. Sellest tulenevalt täiendame KSH aruande täienduse alaptk 2.3.3.1.1, kus asendatakse põletusseadme võimsus 8 MWth võimsusega 12 MWth. Kõik asjakohased heitkoguste arvutused ja hinnangud vaadatakse seondult üle. Määrus nr 56 reguleerib keskkonnamoju taotlusele (sh ka keskkonnakompleksloa taotluse õhu osale) esitatavaid nõudeid. Esitatud aruande puhul ei ole tegemist keskkonnakaitseloo taotlusega, mistõttu ei ole asjakohane antud protsessi staadiumis määrusele nr 56 viidata. Aruandes nimetatakse määrust nr 67 keskkonnakaitseloo vajadusele viidates, kuid ühtlasi välja tuues, millised heitkogused võimaliku tulevase loa mõistes on arvestuslikud. Aruannet määruse nr 56 viitega ei täiendata, kuid täpsustatakse saasteainete benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ja indeno(1,2,3-cd)püreen aastaseid heitkoguseid. Käesolevas etapis katseplatsi Piirsalusse enam ei kavandata ja katselõhkamisi läbi ei viida. Aidu korral on katseplatsi saasteainete mõju hinnatud varasemalt koostatud põhjaruandes, mille kohaselt on katseplatsil ette nähtud lõhatavad aastased kogused ca 40 korda väiksemad kui hävitamisplatsil põletatavad

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
aurukatlamajast. Samas ei selgu aruandest, kas Aidu kavandatavast kompleksist saasteainete heitkoguste arvutamisel on arvestatud ka põletuseseadmete heitega. Palume lisada aruandesse vastav selgitus ja hinnang. 13. Nii Piirsalu kui Aidu kompleksi kavandatakse põletusseadmeid, milledele kohalduvad keskkonnaministri 05.11.2017 määrusega nr 44 „Väljaspool tööstusheite seaduse reguleerimisala olevatest põletusseadmetest väljutatavate saasteainete heite piirväärtused, saasteainete heite seirenõuded ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid“ kehtestatud kohustusliku seire nõuded. Palume täiendada KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu ja REP-i seletuskirja täienduse eelnõu asjakohaseid peatükke põletusseadmetele kohalduvate saasteainete heite kohustuslike seirenõuetega. 14. Palume KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-i 2.3.3.5 (ja REP-i seletuskirja) lisada, et vastava käitise keskkonnakaitseloa taotlemise raames tuleb esitada lõhnahäiringu esinemise hinnang. 15. Saasteainete heite mõju õhukvaliteedile on hinnatud hajumisarvutuste (modelleerimise) kaudu lähtudes saasteainete maksimaalsest hetkelistest heitkogustest (g/s) ja heiteallika töö dünaamikast (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lk 80). Palume aruande lisana esitada saasteainete hajumise modelleerimise joonised. 16. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 3.2 on toodud kompensatsioonimeede nr 11 juhuks, kui kontrollkohtades jääb müra alla 40 dB ning meede nr 12 juhuks, kui müra on üle 41 dB. Palume täpsustada ja välja tuua, et mis meedet tuleb siis rakendada, kui väärtus on vahemikus 40–	kogused. Seega järeldub, et katseplatsilt ei tulene olulist õhusaastet. Täiendame KSH aruande täiendust vastavalt. Lisame KSH aruande täienduse alaptk 2.3.3.3 Aidu kompleksi 3 MWth sisendenergiaga katlamaja saasteainete heitkoguste andmed ning täiendame ka muid asjakohaseid lõike aruandes. Arvestame ettepanekuga. Täiendame dokumente. Arvestame ettepanekuga. Täiendame dokumente. Arvestame ettepanekuga. Selgitame, et keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 84 "Õhukvaliteedi hindamise kord" § 18¹ lg 1 kohaselt saasteaine hajumiskaart koostatakse iga saasteaine kohta, mille arvutuslik sisaldus on väljaspool käitise tootmisterritooriumi piiri suurem kui 30% piirväärtusest või sihtväärtusest, mis on kehtestatud atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel, ning vajaduse korral rakendatakse keskmistamisaegade kohta protsentiile. Esitame KSH aruande täienduse lisana saasteainete hajumise modelleeritud kaardid, mille korral on nimetatud tingimus täidetud. Lisaks esitame informatiivselt hajumiskaardid ka RDXi kohta, millele puuduvad kehtiva õiguse järgi õhukvaliteedi piir- või sihtväärtused. Arvestame ettepanekuga. Täpsustame viidatud punkti järgnevas sõnastuses: „Stsenarium 2 rakendub üksnes juhul, kui müramõõtmiste seire tulemused kontrollmõõtmiste asukohtades ületavad 41,0 dB. Väärtused kuni 41,0 dB stsenariumi 2 ei käivita“.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
41 dB (kas nt meedet 11)? Meedet nr 11 tuleks nagunii kohe täitma asuda, kui luba on saadud. 17. REP-i seletuskirja täienduse eelnõu alaptk-des 4.1.10 ja 4.2.10 on esitatud keskkonnatingimused, millega tuleb edaspidi arvestada. Palume selguse huvides märkida, et keskkonnatingimusi on ka REP-i seletuskirja täienduse eelnõu teistes (ala)peatükkides.	Arvestame ettepanekuga. Lisame REP-i asukoha eelvaliku täienduse alaptk-desse 4.1.10 ja 4.2.10 lisatakse lause: <i>Allpool on koondatud mõjude hindamise aruande täienduse käigus välja töötatud ebasoodsa keskkonnamõju vältimise ja leevendamise meetmed. Planeeringulahenduse ja projekteerimistingimuste konkreetsete teemadega seotud keskkonnameetmed on esitatud vastavate alapeatükkide juures, käesolevas peatükis on toodud üldisemad meetmed.</i>

1.7 Päästeamet

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 29.05.2026 nr 7.2-1/2984-2

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Käesolevaga koostööstab Päästeamet Kaitseministeeriumi kirjaga 29.04.2026 nr 12-1/26/101 esitatud kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas.	Täname kirja eest!

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

1.8 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Ei kooskõlastatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 29.05.2026 nr 16-6/24-03275-012

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
TTJA on tutvunud esitatud materjalidega. TTJA kommentaarid ja ettepanekud riigi eriplaneeringu ning KSH aruande eelnõudele on toodud kirja lisas. Tulenevalt tuvastatud puudusest lõhkematerjalide ohutu kauguse arvutamisel, mis on lõhkematerjali käitlemisala planeerimise aluseks, ei kooskõlasta TTJA kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid Piisalu ja Aidu alade osas.	Täname kirja eest!
Kirja lisa (kalkkirjas on väljavõtte eelnõust): Punktis 15 on järgnev selgitus: <i>Ettevõtted peavad saama käitamisloa vastavalt sellele, mis kategooria ettevõttega on tegu vastavalt Kemikaaliseadusele. Näiteks A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte (SOE) peab enne tegevuse alustamist koostama dokumendid vastavalt Majandus- ja taristuministri 01.03.2016 määrusele nr 18 "Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele". Käitamisloa saamiseks peab Akategooria SOE esitama ohutusaruande, sh võimalike riskide maandamise ennetavate ja leevendavate meetmete kirjeldused (riskianalüüs) ning hädaolukorras lahendamise plaanid (HOLP), mille asjakohasust ja piisavust on hinnanud Tarbijakaitse ja Tehnilise järelevalve Amet (TTJA) ja Päästeamet. Seejuures tuuakse käitises toimuvate tegevuste ohualade ulatus välja riskianalüüsis. Riskide hindamisel võetakse arvesse nii käitise sisesed kui ka välised ohustatud objektid. Samuti peavad lõhkematerjali tehase hooned ja muud lõhkematerjali käitlemise kohad saama käitamisloa vastavalt LMSile.</i> KemS § 26 lg 2 kohaselt ei nõuta KemS kohast käitamisluba, kui KemS käitamisloa kontrolliesemes olevad nõuded on hõlmatud LMS või RelvS alusel antud loa alusel. See ei vabasta käitajat muude KemS-ist tulenevate kohustuste ja nõuete täitmisest, sh koostama KemS	Täname täpsustamast. Täpsustame asukoha eelvaliku täienduse ptk 5 sõnastust järgmiselt: <i>„Ettevõtted peavad saama tegevus- ja käitamisluba ning koostama lubade saamiseks vajalikud dokumendid vastavalt lõhkematerjaliseadusele, relvaseadusele ja kemikaaliseadusele. KemS § 26 lg 2 kohaselt ei nõuta KemS kohast käitamisluba, kui KemS käitamisloa kontrolliesemes olevad nõuded on hõlmatud LMS või RelvS alusel antud loa alusel. See ei vabasta käitajat muude KemS-ist tulenevate kohustuste ja nõuete täitmisest, sh koostama KemS kohaselt nõutud dokumendid vastavalt ettevõtte ohtlikkuse kategooriale. Nõuded KemS alusel koostatavate dokumentide sisule on esitatud Majandus- ja taristuministri 01.03.2016 määrusega nr 18 "Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele". A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte peab esitama teabelehe, ohutusaruande, sh võimalike riskide maandamise ennetavate ja leevendavate meetmete kirjeldused (riskianalüüsi) ning hädaolukorras lahendamise plaanid (HOLP). Käitises toimuvate tegevuste ohualade ulatus tuuakse välja riskianalüüsis. Riskide hindamisel võetakse arvesse nii käitise sisesed kui ka välised ohustatud objektid.</i> <i>Lõhkematerjali käitleval ettevõtjal peab olema tegevusluba ja lõhkematerjali käitlemiskohal käitamisluba vastavalt LMS-ile. Lõhkematerjalitehasele käitamisloa andmise eelduseks on vastavus Majandus- ja kommunikatsiooniministri 01.06.2005 määrusele nr 63 „Lõhkematerjalitehasele esitatavad nõuded“, sh peavad olema tagatud tehasevälised ja tehasesisesed ohutud kaugused. Käitamisloa taotlemisel esitatakse mh KemS kohaselt nõutavad dokumendid, kui käitlemiskohas hoitavad</i>

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
kohaselt nõutud dokumendid. Nõuded dokumentide sisule on esitatud MTM 01.03.2016. a määruses nr 18. Laske- ja lahingumoonatootmisel antakse käitamisluba RelvS kohaselt ning lisaks RelvS nõutud andmetele tuleb käitamisluba taotluses esitada andmed ja dokumendid LMS § 26 lõikes 1 sätestatud nõuete kohaselt, mis sisaldab ka KemS kohaselt nõutavaid dokumente, kui tegemist on ohtliku ettevõttega või suurõnnetuse ohuga ettevõttega. Lisaks ohutusaruandele ja ettevõtte HOLP-ile peavad käitajad koostama ka teabelehe. Palume punkti 15 selgituses viidatud asjaolud arvesse võtta.	<i>ohtlike ainete kogused ületavad kemikaali ohtlikkuse alammäära ja kui käitlemiskohal puudub kemikaaliseaduse kohane luba (LMS § 26 lg 1 p. 8).</i> <i>Laske- ja lahingumoonatootmiseks on ettevõtjal vaja tegevusluba ja tootmiskohale antakse käitamisluba RelvS kohaselt. Lisaks RelvS nõutud andmetele tuleb käitamisluba taotluses esitada andmed ja dokumendid LMS § 26 lõikes 1 sätestatud nõuete kohaselt (RelvS § 8344), mis sisaldab ka KemS kohaselt nõutavaid dokumente.</i> Muudame vastavalt ka KSH aruande täienduse ptk 2.3.4.5.
<i>Lõhkeainetehas on olemuselt väikesemahuline keemiatööstus ja selle projekteerimisele, ehitamisele ja käitamisele rakenduvad "peenkeemia" parima võimaliku tehnika (PVT) viitedokumentis "Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Organic Fine Chemicals, August 2006" ja Euroopa Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2022/2427 kinnitatud parima võimaliku tehnika alased järeldused keemiaspektori heitgaaside ühiste käitlus- ja töötlussüsteemide jaoks.</i> TTJA hinnangul on sõnastust, millega põhjendatakse nimetatud PVT viitedokumendi rakendamist, vaja täpsustada, kuna arvestades asjaolu, et RDX/HMX-i tootmiseks kasutatakse keemilisi meetodeid ja tegemist on orgaaniliste lõhkeainetega, siis antud tegevuse osas tulebki rakendada PVT viitedokumenti „Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Organic Fine Chemicals“. Lisaks on vastavalt Vabariigi Valituse 06.06.2013 määruse nr 89 „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ § 5 lg 1 p 19 ja lg 2 kohaselt tegemist keskkonnakompleksluba nõudva tegevusega.	KSH aruande täienduse ptk 1.1.8 sõnastuses kasutatud „keemiatööstus“ tuleneb tööstusheite seaduse tegevusvaldkondade sõnastusest. Samas on täpsustav viitamine keemilistele meetoditele asjakohane. Arvestades, et tegevuste ülevaates ei ole viidet kompleksloa kohuslusele ja sellest tulenevalt PVT rakendamise üldisele kohustusele (mitte ainult välisõhu kvaliteedi mõjutamisel), on asjakohane täiendada ptk 1.1.1 üldist ülevaadet. Seetõttu lisame lk 7: „Kõik eelnimetatud kolm tegevust on eraldivõetuna keskkonnakompleksloa kohuslusega, kuna neis kasutatakse keemilisi meetodeid.“ ... Samuti toome siia ptk-st 1.1.8 üle viited PVT allikatele. Lisame ka viite, et tegemist on A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõttega.
<i>Arvestuslikult sõidab alale ja alalt ära ühes ööpäevas maksimaalselt 500–1000 sõiduautot, 10 väikeveokit ja 4 raskeveokit.</i> Edastatud dokumentidest ei selgu, kuidas taoline liikluskooormuse suurenemine mõjutab lähiümbruse liikluskorraldust ning vajadust luua	Küsimus puudutab KSH aruande täienduse ptk 1.2.5 Aidu ala kohta. Tegemist on ööpäevase liiklussagedusega. Sisuliselt ainuke juurdepääsutee on kõrvalmaantee nr 13217 Maidla-Kohtla-Nõmme-Kohtla tee. Aasta keskmine ööpäevane liiklus 2025. aastal oli 512 sõidukit, millest 93% sõidu- ja pakiautod, 6% veoautod ja bussid (30 tk), 1% autorongid (5 tk). Sellel lõigul ei ole toimunud liiklusõnnetusi mitme sõiduki

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
uusi ligipääsuteid või olemasolevaid rekonstrueerida. Palume tuua välja võimalikke kitsaskohti ning vajadusel esitada nende lahendamist.	osalusel (Kohtla-Nõmme - Maidla lõigu ainuke õnnetus on toimunud Kohtla-Nõmme lähisel, põhjus 'muu', 2021. aastal). Kohtla -Järve - Mäetaguse tee liiklussagedus on 1936 sõidukit, Õöpäevas 10 väikeveoki ja 4 raskeveoki lisandumine ei tekita täiendavat olulist koormust. Sõiduautode puhul tuleb märkida, et juurdepääs on võimalik nii Maidla (Kiviõli ja Püssi) kui Kohtla Nõmme (Kohtla kaudu Kohtla-Järve ja Jõhvi) suunalt. Sisuliselt tähendab see, et töötajaskond jagunema kahe suuna vahel. KSH aruande ptk 1.2.4 on toodud, et kogu personali hulk suurekalibrilise laskemoona tehases võib olla kuni 1000 inimest. kes töötavad vahetustega. Korraga võib territooriumil viibida kuni 600 töötajat. Dokumendis "Asukoha eelvaliku täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas" on ptk 4.2.4 toodud, et parkimiskohti sõiduautodele nähakse ette ca 400, mis täpsustub projekteerimisel (<i>sh sõltub see sellest, mil määral rakendub ptk 5 toodud meede nr 7: saabumine tehase juurde ühistranspordiga ja kergliiklusega</i>), väljaehitamine toimub etapiviisiliselt vastavalt vajadusele (<i>st tehas ei hakka kohe tööle maksimaalse võimusega, selle saavutamise võib võtta aastaid</i>). Samas on toodud ülevaade planeeringulistest meetmetest, mida kavandatakse kaitsetööstuspargi alale juurdepääsuga seotud võimalike mõjude vältimiseks - rajatakse täiendav juurdepääsutee (st võimalik on teel nr 13217 vältida sõidukite koondumist ühte punkti ja koormusi juurdepääsuteedel hajutada). Planeeringu elluviimise tingimustes (asukoha eelvaliku täienduse dokumendi ptk 5) on võimalikke kitsaskohti adresseeritud ning esitatud vajalike meetmete ettepanekud: nr 7 Koostöös kohaliku omavalitsuse üksusega on oluline planeeringu elluviimisel näha ette turvalised lahendused kergliiklejatele ja ühistranspordiga liiklejatele kaitsetööstusparki tööle liikumiseks. nr 13 (ehitusaegsed veod ja kooskõlastamine Transpordiametiga). Ohtlike veoste kavandamise osas lisame planeeringu elluviimise peatükki meetme, et veoste logistika tuleks kavandada selliselt, et need ei kattuks Aidu moonatehase vahetuste vahetumise aegade, mil võib eeldada juurdepääsuteedel suuremat koormust. Planeering on kooskõlastatud ka Transpordiametiga, sh arvestame Transpordiameti tingimusega: <i>Ehitusaegsete massvedude ajal on planeeringust huvitatud isikul kohustus tagada madala kandevoimega (nt pinnatud kruusateede) riigiteede vastavus seisundinõuetele vedude põhimarsruudil või -marsruutidel. Massvedude marsruudid</i>

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
	<i>täpsustatakse Transpordiametiga enne vedude algust ning sõlmitakse leping seisundinõuete tagamiseks vedude ajal ja kahjustatud katteosade taastamiseks massvedude lõppemisel.</i> Piirkonna teede korrashoid ja toimiv liikluslahendus on ka Kaitsetööstuspargi igapäevase töö seisukohalt oluline.
Tehases võib olla kuni 1000 inimest (peatükk 1.2.4). Selgitus puudub, kuidas on lahendatud nii suure hulga inimeste korral olmereoveekäitlus. Kuidas on korraldatud olmereoveekäitlus?	KSH aruande täienduses on toodud, et korraga viibib territooriumil kuni 600 töötajat (ptk 1.2.4). Veevajadus (tootmiseks ja olmeks) on kuni 350 m³ ööpäevas (ptk-is 1.2.6). Reovee puhastamiseks rajatakse reoveepuhasti, millest väljuv heitvesi juhitakse tõenäoliselt ala ümbritsevasse tranšeede veekogusse, mis on ühendatud Ojamaa jõega. Väiksemas koguses (kuni 50 m³/ööp) on võimalik heitvett immutada ka pinnasesse.
• <i>Alla 30 sõidukile mõeldud parklad võivad olla kõvakatteta. Parklast ära valguv vesi ei tohi voolata otse veekogusse, vaid peab läbima sobiva looduslähedase sademeveesüsteemi.</i> Palume planeeringus arvestada, et sõidukite parklate rajamisel kas kõvakattega või mitte, tuleb lähtuda nende alade kasutusotstarbega (nt veokite ootealad), võttes arvesse ka selle kandevõimet, mis omakorda lähtub seal parkivate sõidukite suurusest ja massist. Täpsemad tingimused peavad olema paika pandud parkla projekteerimistingimustes. Palume täiendada sõnastust.	Viidatud tekstilõik täpsustab veekaitseteemasid. Parklate kandevõime jms on ehituslik projekteerimine ja otseselt veekaitsega ei seonu. Viidatud sõnastus lisatakse faili "Asukoha eelvaliku täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas" ptk 4. Projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused, alapeatükk 4.1.4 (Piirsalu) ja 4.2.4 (Aidu) parklate teema juurde: „Parkimiskohtade arvu ja lahenduse kavandamisel tuleb arvesse võtta ala kasutusotstarvet – nt veokite ooteala on eraldi töötajate parkimiskohtadest ja suurema kandevõimega lähtudes käitist teenindavate veokite suurusest ja massist. Täpsemad tingimused tuleb anda parkla(te) projekteerimistingimustes.“
Dokumendis on selgitatud, et vibratsiooni teke ja levik on eelkõige seotud plahvatava lõhkelaengu kogusega. Samuti on selgitatud, et Soome kaitseväes õppuste ajal läbiviidud suurekalibriliste relvade/raskerelvade ja lõhkamiste tekitatud vibratsioon ei levi kaugemal paiknevate hooneteni maapinna kaudu (see on väheldane), vaid vibratsiooni põhjustab maapinnale ja hoonetele mõjuv helilaine energia (nn lööklaine).	Arvestame ettepanekuga. Lisame KSH aruande täiendusse ptk 2.3.2 viite, et edaspidiste tegevuste (lõhketööde) kavandamisel ning ohutute lõhkeainekoguste määramisel arvestada ka majandus- ja taristuministri 08.09.0217 määrusega nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“. Antud juhul on ohutute lõhkeaine koguste määramine oluline eelkõige Kaitsetööstuspargi sees kavandatavaid hoonestusalasid silmas pidades. Kaitsetööstuspargist väljapoole jäävate võimalike tundlike aladega on eeldatavasti piisav vahemaa tagatud ning otsest vibratsioonist tingitud ohtu hoonetele ei esine.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Lisaks tuuakse esile, et kaevandutegevuste käigus teostatavate lõhkamistega kaasneva vibratsiooni hindamisel lähtutakse mõõteseadusest ning LMS § 5 lg 6 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määrusest nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“. Dokumendist võib teha järelduse, et plahvatuse käigus tekkiva lööklaine energia on võetud võrdseks helilainega. Teadaolevalt on plahvatuse käigus tekkiva lööklaine kiirus suurem kui helilaine levimise kiirus, mistõttu võimalike hoonete või nende osade purunemine on seotud pigem lööklaine tugevusega kui helilaine tugevusega. Teatud määral võib seostada vibratsiooni ka helirõhu tasemega, kuid see ei ole lineaarne seos. Tulenevalt eelnevast soovitage vibratsiooni hindamisel arvesse võtta ka ülerõhu väärtusi, mis tekitavad akende „klirsemist“ või purunemist. Samuti soovitage vibratsiooni hindamiseks kasutada ka majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ lisas esitatud metoodikat vibratsiooni hindamiseks või siis kasutada muud alternatiivset üldtunnustatud metoodikat, mille kaudu põhistada dokumendis esitatud seisukohta, et lõhkamiste tekitatud vibratsiooni levik maapinna kaudu on väheldane. Selle hindamiseks võib samuti teostada arvutusi erinevate TNT koguste korral.	
Ohutute kauguste arvutamisel on kasutatud 100 t TNT ekvivalendi asemel arvestuslikku RDX-i kogust 70 t. Samas on peatüki alguses öeldud, et mõjude hindamise aruande täienduses on ohutute kauguse määramise aluseks lõhkeaine kogused arvestatud TNT ekvivalenti. Palume üle kontrollida, et antud peatükis esitatud ohutute kauguste arvutustes on kasutatud lõhkeaine koguseid TNT ekvivalendis, kuna osad ohutute kauguste arvutused on tehtud arvestusega, kus RDX-i koguseks on võetud 70 t, mitte selle kogust TNT ekvivalendis, mis on 100 t. Palume asjakohaselt korrigeerida.	KSH aruande täienduse ptk 2.3.4.1 on RDXi kogusele viidatud, et tekiks ligikaudne seos TNT ekvivalentide ja tegeliku käideldava koguse vahel (lõhkeainetehase üldist tootmis-mahtu, samuti tootmises käideldavaid koguseid iseloomustavad RDX kogused). Kontrollime kõik arvutused KSH aruande täienduses üle, et nad oleks tehtud TNT ekvivalentides.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Ohutute kauguse arvutuse tulemused on kord ümardatud alla poole, kord üles poole ning tundub, et täisarvuks ümardamisel on lähtutud matemaatilise ümardamise põhireeglist, kus alla 5 olev komakoht ümardatakse alla ning 5 ja suurem komakoht ümardatakse üles. Peatükkides 1 ja 1.2.2 on selgitatud, et lisaks siseriiklikule regulatsioonile kasutatakse NATO regulatsiooni AASTP-1. Selgitame, et AASTP-1 regulatsioonis on standardiseeritud reegel, mille kohaselt kaugusi meetrites ümardatakse alati üles poolt lähima meetrini ning lõhkeaine koguseid ümardatakse alla poole lähima kilogrammini. Seetõttu palume üle kontrollida ning vajadusel parandada ohutute kauguste arvutustulemusi viidatud reegli kohaselt.	Arvestame ettepanekuga. Kohendame KSH aruande täienduse arvutusi tehes ümardused AASTP-1 reeglite järgi.
Täpploendi teises punktis on kirjutatud: <i>Tootmist teenindavad hooned peaksid lõhkematerjali käitlevatest ohtlikest hoonetest jääma vähemalt 137 m kaugusele, v.a juhul kui projekteerimisel on rakendatud lisameetmeid, mis tõendatult vähendavad määrusega sätestatud ohutuid kaugusi (määruse nr 63 § 4 lg 14), sh kui ohustatav objekt asub vahetult õhulööklaine levimise tõkke taga võib kauguseks määrata 69 m (määruse nr 63 § 4 lg 10 järgi).</i> Juhime tähelepanu sellele, et määruse nr 63 § 4 lg 10 kohaselt võib kooskõlastatult TTJA-ga vähendada ohutuid kaugusi kuni 50%, kui kaitstav objekt asub vahetult õhulööklaine levimise tõkke taga. See eeldab, et tehase ehitusprojekti on üldtunnustatud metoodika ja ohutu kauguse ulatust mõjutavate ehituslike ja muude meetmetega arvestades tõendatud, et ohutud kaugused erinevad määruses nr 63 sätestatust (määruse nr 63 § 4 lg 14). Kuna TTJA-le on jäetud ohutu kauguse vähendamise ulatuse määramiseks kaalutusõigus, ei saa eelnõus kindlas kõneviisis väita, et ohutuks kauguseks võib määrata poole väiksema ohutu kauguse, vaid seda võib TTJA-ga kooskõlastatult vähendada 137 m pealt kuni 69 meetrini. Palume asjakohaselt korrigeerida.	Viidatud KSH aruande täienduse tekstis ei tähenda koostaja arusaamise järgi sõna 'võib' kindlat kõneviisi vaid sisaldabki kaalutusõigust kuna viidatakse määruse nr 63 § 4 lg 10. Selguse huvides täiendame sõnastust, tuues välja viidatud punktide tingimused, mis võimaldavad ohutut kaugust vähendada.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
<i>A-kategooria SOE koostama riskianalüüsi jm</i> Vastavalt KemS § 22 lg 2 p 3 peab A-kategooria suurõnnetuseohuga ettevõtte koostama teabelehe, ohutusaruande, ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani. Ohutusaruanne sisaldab ka riskianalüüsi ja ohutuse tagamise süsteemi kirjeldust. Palume asjakohaselt korrigeerida.	KSH aruande täienduse tekstis oli KemS § 22 lg 2 p 3 nimetatud dokumentidest ära toodud riskianalüüs, kuna just riskianalüüsi koostamise käigus arvutatakse ohualade ulatus. Täisviide vajalikele dokumentidele oli juba eelnevalt esitatud KSH aruande põhiosas. Selguse huvides täiendame ka KSH aruande täienduses osutatud teksti teiste dokumentide nimetustega.
<i>Kui võrrelda neid kaugusi LMS-i alusel leitud kaugustega, siis on KemS-i alusel leitud Ro ala ulatus ($k = 22,2$) mõnevõrra väiksem kui LMS-i ohutu kaugus üksikult asuvast elamust, tööstus- või ühiskondlikust hoonest ($k = 22$): 100 t TNT ekvivalendi / ~70 t RDX plahvatuse korral on Ro 1 030 m, sellele kogusele vastab ohutu kaugus 1 320 m.</i> Ohtliku ohuala Ro ja LMS-i mõistes ohutu kauguse arvutustes on tehtud arvutusvead. Õiged arvutustulemused on järgnevad: $m = 22,2 \sqrt[3]{100\,000\,kg} \cong 1032\,m$ $m = 22 \sqrt[3]{100\,000\,kg} \cong 1022\,m$ Arvutustulemuste põhjal saab ka väita, et LMS-i mõistes ohutu kaugus on mõnevõrra väiksem KemS-i alusel leitud ohtliku ohuala Ro ulatusest. Palume asjakohaselt korrigeerida	Selgituseks, et selle võrdluse eesmärk oli näidata, et kui arvutused teha määruuses nr 63 toodud sõnastuse järgi, kus arvutusvalemis on massiks Q „hoitava lõhke-materjali mass kg“ ja määruus nr 18 sõnastus järgi, kus Q on „plahvatava aine mass kilogrammides taandatud TNT-le“, saadakse erinevad tulemused. Eelmiste märkuste alusel on selge, et ka määruuse nr 63 arvutusvalemis tuleb kasutada massi TNT ekvivalentides, siis k väärtuste vähest erinevust ei oleks põhjust eraldi rõhutada – tegemist on ligikaudu samade kaugustega. Täiendame KSH aruande täienduse teksti vastavalt. Arvutustulemuste kontroll: 100 000 kg $k = 22,2$ korral on m väärtus 1030,43 m (nii EXCEL kui teaduskalkulaator) ≈ 1031 m; $k = 22$ korral 1021,15 m ≈ 1022 m.
Tabelis 13 on toodud lõhkeainetehases käideldavate kemikaalide ohuklassifikatsioon, kusjuures tumedas kirjas on näidatud ohulaused, mida võetakse arvesse ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramisel. Juhime tähelepanu asjaolule, et MTM 02.02.2016 määruuse nr 10 „Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja ohtliku kemikaali künniskogus ning ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramise kord“ § 2 lõigete 8 kuni 10 kohaselt tuleb suhtarvu määramisel arvestada määruuse lisa tabeli 2 ohtlikke kemikaale määruuse lisa tabelis 1 toodud ohukategooriatesse kuuluvate ohtlike kemikaalidega. Seega tuleb lisa tabelis 2 nimetatud	Tänu täpsustamast ja selgitamast. Siinkohal tuleb nentida, et Tabeli 13 pealkirja sõnastuses olev viide ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramisele võis tekitada arusaama, et tabeli eesmärk on anda hinnang, kas käitises on alammäär ja künniskogused ületatud, sh arvestades määruuses nr 10 viidatud suhtarvude liitmise valemis. KSH põhjaruandes nii oligi, kuna arvestades kaitsetööstuspargi alale tulla võivaid erinevaid ettevõtteid, ei olnud nende käitiste ohtlikkuse tase teada. Antud juhul tuleb konkreetsele alale ainult üks käitis ja tulenevalt määruuse nr 10 § 3 lg 1 on selge, et nii Piirsalu käitis kui Aidu käitis on A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtted (KSH aruande täienduse ptk-des 2.3.4.2.1 ja 2.3.4.2.2 on ka vastavad

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
ohtlikule ainele määratud alammäärasid ja künniskoguseid kasutada käitise ohtlikkuse kategooria määramisel tervise-, füüsikalise ja keskkonnaohu kategooriates, kui ohtlikule ainele on omistatud ohulause, mis on ära nimetatud tabelis 1. Näiteks: Ammooniumnitraat (AN) on ära nimetatud tabeli 2 ridadel 1 kuni 4. Eeldades, et lõhkeaine tootmiseks kasutatakse tehnilist AN-i (TGAN - technical grade ammonium nitrate), siis sellele kehtestatud alammäär ja künniskogused on leitavad realt 3. AN-le on omistatud ohulause H272 ning H319. Ohulause H272 on ära toodud tabelis 1 füüsikalise ohukategooria P8 osas, mis tähendab seda, et käitise ohtlikkuse kategooria arvutamisel tuleb tabeli 2 real 3 esitatud alammäära ja künniskoguseid kasutada ainult füüsikalise ohu kategoorias, kuna ohulause H319 osas ei ole tabelis 1 käitise ohtlikkuse kategooria määramiseks alammäära ja künniskoguseid kehtestatud. Lisaks juhime tähelepanu, et kõiki asjakohaseid ohulauseid ei ole tabelis 13 tundes kirjas esitatud, mis peaksid olema käitise ohtlikkuse kategooria määramisel arvesse võetud. Samas tuleb arvesse võtta ka asjaolu, et kui ohtlik kemikaal võib kuuluda rohkem kui ühte ohukategooriasse, paigutatakse see madalaimat alammäära ja künniskogust nõudvasse asjaomasesse tervise-, füüsikalise ja keskkonnaohu kategooriasse (määrus nr 10 § 2 lg 6). Käitise ohtlikkuse kategooria määramisel tuleb arvesse võtta ohtliku kemikaali maksimaalset võimalikku kogust, mis käitises on või võib olla olemas. Kui käitises on ohtlikku kemikaali kuni 2% asjakohasest alammäärast või künniskogusest, ei võeta seda kogust olemasoleva summaarse koguse arvutamisel arvesse juhul, kui aine asukoht käitises ei saa põhjustada õnnetust (määrus nr 10 § 2 lg 4).	selgitused antud) ja § 3 lg 2 (ja ka järgnevaid) suhtarvude liitmise valemeid koos juurdekuuluvate selgitustega ei ole põhjust rakendada (ega ka aruandes ära tuua). KSH aruande täienduses on eesmärk näidata erinevate ainete ohuklassifikatsiooni ja eraldi ei ole põhjust kaasamist ohtlikkuse kategooria määramisse rõhutada. Seetõttu korrigeerime tabeli 13 pealkirja, samuti ei rõhuta teatud ohuklassifikatsioone.
Tabelis 13 on esitatud Piirsalu kompleksis eeldatavalt käideldavad kemikaalid ja nende ohuklassifikatsioonid. Palume lisada tabelisse ka kemikaalide CAS (Chemical Abstracts Service) ja EC (European Community) numbrid, et tagada esitatud andmest ühene arusaamine.	Arvestades, et CAS numbrid ja EC numbrid iseloomustavad aineid, mitte kemikaale (mis on ained ja segud), samuti võivad osade ainete identifitseerimine ja ka ohtlikkus sõltuda konkreetsest tarnijast (nt parafiinvaha puhul) ja osade ainete nimetusi-identifikaatoreid ei ole lähtuvalt potentsiaalsete tarnijate ärisaladusena käsitlemise nõudest võimalik avalikus dokumendis esitada (kuid mõjude hindaja on sõlminud

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
	konfidentsiaalsuslepingu ja talle on konkreetsed ained ja nende klassifikatsioon teada), siis ei ole tabeliga 13 eesmärgiks võetud anda ülevaadet, mille detailsus oleks ainete identifitseerimisel ja ka riskide hindamisel samaväärne KemS § 22 lg 2 p 3 nimetatud dokumentidega. KSH aruande täienduse ptk-is 2.3.4 on antud selgitus „Kirjeldatud detailid käesolevas peatükis on eelduslikud, et anda mõjude illustratiivne hinnang. Samas ei tohi kõiki käesolevas peatükis kirjeldatud detaile lugeda kuidagi piiravaks või lõplikuks – need võivad järgmistes etappides täpsustuda.“ Eeltoodust lähtuvalt ei anna CAS ja EC numbrite lisamine aruandele lisaväärtust, tekkivad lüngad (kemikaalidel, millel neid ei ole) pigem võivad tekitada küsimusi. Seetõttu aruannet ei täiendata.
Kirjutatud on, et atsetooni mahuti BLEVE toimumisel tekiks 143 m raadiusega tulekera. Tulekera lühiajalised soojuskiirguse ohualad oleksid: • ehitistele ohtlik ala (37 kW/m²) 113 m; • inimestele ohtlik Re ala (25 kW/m²) 148 m; • ohuala piir ehk Ro ala (8 kW/m²) 282 m. Kuna ei ole teada, milliste atsetooni koguste põhjal on ohualade arvutused teostatud, siis ei ole TTJA-l võimalik kontrollida nende arvutuste õigsust. Samas saab TTJA oma ohualade arvutamise kogemuste põhjal väita, et BLEVE toimumisel tekkiva tulekera raadius ei ole suurem, kui on ehitistele arvutatav ohtlik ala. Isegi tulekera diameetri väärtus (2 x raadius) jääb reeglina väiksemaks ehitiste ohtliku ala raadiuse väärtusest. Palume teostatud ohualade ja tulekera raadiuse arvutused üle kontrollida ning asjakohaselt parandada.	Atsetooni BLEVE arvutused on tehtud ALOHA tarkvaraga, mis annab tulemuseks läbimõõdu. Antud juhul on teksti sattunud eksitus ja viidatud on raadiusele. Samas viitate, et ka läbimõõt on teie kogemuse järgi väiksem kui ehitisele ohtliku ala raadius. ALOHA võimaldab määrata BLEVE-sse kaasatava aine kogust, mis võib olla vahemikus 0-100%. Kasutati eeldatavat halvimat olukorda iseloomustavat kogust (100% ehk 30 tonni) ja sellest tulenevalt saadi ka suur läbimõõt. Samas oli eesmärgiks hinnata, kas BLEVE tagajärjed võivad ulatuda tundlikele aladele. 50% atsetooni kaasamine ei muuda tulekera läbimõõtu. 10% atsetooni puhul on tulekera läbimõõt 84 m, põlemise kestus 7 sekundit. Selleks, et tulekera läbimõõt oleks väiksem kui ehitistele ohtliku soojuskiirguse ala raadius, peaks kaasatud olema ligikaudu 5% kogusest: sel juhul on tulekera läbimõõt 66 m ja ehitistele ohtliku alal raadius 72 m. Antud näite puhul lisame teksti mahutis oleva atsetooni prognooskoguse (see on sama, mis eelnevates terviseohtlikkuse arvutustes – 30 tonni) ja ka näide arvutusest, kui tulekerasse on kaasatud 10% (3 tonni) mahutis olevat atsetooni. Tulekera raadiuse parandame läbimõõduks.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
ÜRO number UN 0222 kohaldub 1.1D klassifikatsioonil ainult juhul, kui AN sisaldab kokku üle 0,2% põlevat või orgaanilist ainet süsinikusisalduse järgi. ÜRO kood UN 1942 kohaldub ammooniumnitraadile, mis sisaldab kokku $\leq 0,2$ põlevat või orgaanilist ainet süsinikusisalduse järgi. UN 0222 osas on õigem öelda, et selle koodi alla kuulub ammooniumnitraat, mis sisaldab 0,2% põlevaineid, kaasa arvatud mistahes orgaanilised ained, mis on arvutatud süsiniku järgi, arvestamata muid lisandeid. UN 1942 osas on õigem öelda, et selle koodi alla kuulub ammooniumnitraat, mis sisaldab mitte üle 0,2% põlevaid aineid, kaasa arvatud igasugused orgaanilised ained nagu süsinik ja väljaarvatud igasugused muud lisatud ained.	Täname selgitamast. Korrigeerime ptk 2.3.4.4 teksti vastavalt.

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 11.06.2026 nr 16-6/24-03275-015

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Edastasite 07.06.2026 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) kirja nr 12-1/26/144, millega soovisite koostööstust kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) ning keskkonnamõju strateegilise (KSH) hindamise esimese etapi aruande eelnõudele, mida on vastavalt TTJA 29.05.2026 kirjale nr 16-6/24-03275-012 parandatud. TTJA tutvus esitatud materjalidega ning leidis, et TTJA 29.05.2026 kirjaga 16-6/24-03275-012 esitatud kommentaarid ja ettepanekud on REP-s ja KSH aruande eelnõudes arvesse võetud. Täiendavalt on arvestatud ka TTJA 05.06.2026 tehtud täpsustusega kemikaali- ja lõhkematerjaliseaduse kohaldamise ala osas. Tulenevalt eeltoodust koostööstab TTJA kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju hindamise esimese etapi aruande eelnõud.	Täname kirja eest!

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON **DGE**

1.9 Kliimaministeerium

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 04.06.2026 nr 7-15/26/1731-3

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Kaitseministeerium esitas planeerimisseaduse § 37 lõike 1 alusel Kliimaministeeriumile koostööstamiseks kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas. Kliimaministeerium koostööstab nimetatud planeeringu ja KSH aruande. Palume arvestada järgmise märkusega. Täiendada KSH aruande peatükki 3.4.1 „Seiremeetmed“, punkti „Lõhkematerjalide tootmisjääkide hävitamis- või katseplatsiga seotud seire“, lisades, et seiretulemusi tuleb võrrelda keskkonnaministri 24.07.2019 määruses nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“ sätestatud keskkonna kvaliteedi piirväärtustega. Juhul kui seiretulemused näitavad määruuses toodud ainete sisalduse suurenemist võrreldes foontingimustega, tuleb seiret korrata, et välistada juhuslik kõikumine. Tuvastatud väärtuste püsimisel või piirväärtuste ületamisel selgitada välja reostuse ulatus ja allikas ning rakendada meetmeid reostuse likvideerimiseks. Lisaks tuleb sellisel juhul välja töötada ja rakendada asjakohased tehnilised lahendused, mis väldivad ohtlike ainete edasist jõudmist pinnaveekogusse.	Täname kirja eest! Arvestame ettepanekuga ja täiendame KSH aruande täienduse ptk 3.4.1 pinnavee seiretingimusi.

1.10 Politsei- ja Piirivalveamet

Koostööstatud järgmise kirjaga:

Kirja kuupäev ja nr: 11.06.2026 nr 1.11-11/15718-2

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Politsei- ja Piirivalveametil ei ole kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõudele Piirsalu ja Aidu alade osas täiendusi ega märkuseid.	Täname kirja eest!

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

2 Arvamuse avaldajad

2.1 TMV Green OÜ

Kirja kuupäev: 07.05.2026

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Palume riigi eriplaneeringu ja selle mõjuhindamise koostamisel võtta arvesse piirkonnas menetluses olevat detailplaneeringut, mille eesmärk on tuulepargi rajamine. Detailplaneering „Aidu ja Aidu-Liiva taastuvenegiapark“ algatati 18.12.2025 KOV otsusega nr 12. Juhime tähelepanu, et kavandatav tuulepargi arendushuvi piirkonnas ei ole uus. Varasemalt toimus tuulepargi kavandamine eriplaneeringu menetluses, mille raames esitasime 11.04.2025 riigi eriplaneeringu menetluses omapoolsed seisukohad ja palusime kavandatava tuulepargiga arvestada. Kuna tuulepargi kavandamine jätkub detailplaneeringu menetluses, palume riigi eriplaneeringu ja selle mõjuhindamise raames jätkuvalt hinnata kavandatava kaitsetööstuspargi võimalikke mõjusid tuulepargi rajamisele, sealhulgas võimalike kõrgus-, ohutus-, side- või muude piirangute ulatust ja põhjendatust. Palume planeeringulahenduse koostamisel vältida ebaproportsionaalsete piirangute tekkimist kavandatavale taastuvenegi arendusele. Palume lisada nimetatud detailplaneering riigi eriplaneeringu põhilahenduse aruande tabelisse nr 46, milles on käsitletud piirkonnas koostatavaid planeeringuid.	Täname kirja eest! Oleme antud detailplaneeringu algatamisest teadlikud. Kuna kavandatav tegevus ei kattu Aidu kaitsetööstuspargialaga, siis me ei näe otsest puutumust nende kahe planeeringu vahel. Meile teadaolevalt ei põhjusta kaitsetööstuspargi arendamine piiranguid tuuleparkide toimimisele eeldusel, et tuulikud paiknevad tööstuspargi piirdeaiast piisavalt kaugel. Kaitsetööstuspargi toimivusest lähtuvalt on oluline, et tuulikud paikneksid kaitsetööstuspargi aiast minimaalselt tuuliku kogukõrguse kaugusel. Soovitame samas kauguse määramisel arvestada vähemalt kahekordse tuuliku kõrgusega. Kaitseministeerium annab oma seisukohad detailplaneeringule detailplaneeringu menetluses. REPi menetluses ei pea me põhjendatuks mõjude hindamist tuulepargile nimetatud kriteeriumite lõikes, kuna meie hinnangul kaitsetööstuspark tuulepargi rajamisele selliseid piiranguid ei põhjusta. Mõistame teie muret. Hetkel ei ole ette näha, et sellised piirangud tuulepargi arendamisele tekkida võiksid. Põhilahenduse aruannet käesolevas menetluses ei muuda. Põhilahenduse tabelis 46 on toodud kehtestatud planeeringud. Kuna käesoleval hetkel on juttu menetluses olevast detailplaneeringust, siis ei näe me vajadust antud tabelit aruande täienduses uuesti esitada, kuna selles osas ei ole andmed muutunud.

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

2.2 Riigimetsa Majandamise Keskus

Kirja kuupäev ja nr: 13.05.2026 nr 3-1.1/2026/612

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
- Olles tutvunud korralduse eelnõu, seletuskirja ja lisadega, avaldame järgmist: Metsise kompensatsioonis stsenaariumis 1 nähakse ette vajadus kompenseerida otsese ja kaudse elupaiga kao tõttu 143 ha metsise elupaiku võimalikult mängu lähedal. Kompenseerimise aluseks on tabel 2, mille alusel toimuks kompenseerimine vastavalt tabelis toodud järjestusele. Juhime tähelepanu, et tabeli esimesel real on toodud metsise elupaiga pindala 301,9 ha (nn kasulik pindala 150,9 ha), mis ületab tegelikku vajadust 7,9 ha. Palume aruande kaardimaterjal ja tabelid tegeliku vajadusega vastavusse viia. - Metsise kompensatsioonis stsenaariumis 2 nähakse ette vajadus kompenseerida otsese ja kaudse elupaiga kao tõttu 874 ha metsise elupaiku võimalikult mängu lähedal. Kompenseerimise aluseks on tabel 2, mille alusel toimuks kompenseerimine vastavalt tabelis toodud järjestusele. Juhime tähelepanu, et tabeli esimese kuue rea nn kasuliku pindala summa (arvestades esimese rea väärtuseks 143) on 1057,5 ha, mis ületab tegelikku vajadust 183,5 ha. Palume aruande kaardimaterjal ja tabelid tegeliku vajadusega vastavusse viia ning eemaldada read 7-9 kui asjasse mittepuutuvad. - Aruande punktis 2.4.4. (Mõju maakasutusele, sh põllu- ja metsamajandusele) on viidatud, et kehtivad põhiaruandes ptk 6.3.4 antud mõjude hinnangud. Juhime tähelepanu, et võrreldes põhiaruandega on lisandunud metsise kompensatsioonimeetmete kava, mis võib mõjutada riigimetsa majandamist kuni 1773,3 hektarit (võttes juba arvesse eespool toodud muudatusi). Sellest lähtuvalt palume punkti 2.4.4. täiendada antud kompensatsioonimeetme metsamajandusliku mõju ulatuses. Juhime tähelepanu, et metsamajanduse majandusmõju ei piirdu ainult metsaomaniku tuluga, vaid metsamajanduse ja puidutööstuse mõju riigi majandusse tervikuna on laiem.	Ei arvesta ettepanekuga. Kompensatsioonikavas ja KSH-s on kohustusliku kompensatsiooni mahuks määratud stsenaariumi 1 kohaselt 143 ha ning stsenaariumi 2 kohaselt 874 ha (sh 143 ha). Kavas on esitatud kompensatsioonialade eelvalik, mille määramisel on lähtutud eelkõige metsise elupaikade ökoloogilisest väärtusest (Zonationi mudel), mitte üksnes minimaalse kompensatsioonimahu täpsest täitmisest. Seetõttu ei vasta eelvalikualade pindalad täpselt kompensatsioonivajadusele, vaid on sellest mõnevõrra suuremad. Sellise lähenemise korral lähtub kompensatsioonialade valik ökoloogilistest kaalutlustest ning säilib paindlikkus kompensatsioonimeetmete ulatust (valikut) rakendamise etapis vajadusel täpsustada, tingimusel et KSH-s määratud kohustuslik kompensatsioonimaht on tagatud. Samal põhjusel ei pea me põhjendatuks eelvalikualade eemaldamist kompensatsioonikavast. Ei arvestata ettepanekuga. Kompensatsioonimeetmete kava on koostatud lähtudes ettevaatuspõhimõttest. Mõjude hindamises on määratud tingimused, mis aitavad tulevikus tagada olukorra, kus müra territooriumist väljapool on minimaalne ja seega kompensatsioon toimuks siis stsenaarium 1 alusel. Seega positiivse stsenaariumi korral, (mis on eeldatavalt ka arendaja huvi), läheb riigimetsa Piirsalu KTP arenduse tõttu metsamajandusest välja ca 300 ha. Tegemist on metsadega, mis asuvad Annamõisa püsielupaigas, kus metsade majandamisele on juba praegu arvestatavad piirangud (nt lageraielankide suurusele, vanade metsade osakaalule) ja need ei ole sobilikud intensiivseks metsamajanduseks. Jääme endiselt seisukohale, et antud olukorras on tegemist riigi kui omaniku otsusega, kas eelistada KTP arendamist või metsa majandamist.

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
- Juhime tähelepanu, et hüvitus- ja leevendusala peatükk, mis on kavas Looduskaitseseadusse lisada ja on hetkel eelnõu faasis ning oleks alles jõustumisel aluseks eriplaneeringus kajastatud hüvitusmeetmete elluviimiseks, sisaldab ka tingimust, et hüvitusala määramisel peab arendaja saavutama kirjaliku kokkuleppe kinnisasja omanikuga. Palume eelnõud selles osas täiendada.	Nõustume, et piirkondlikult võib majandatavate metsade vähenemine mõjutada vähesel määral piirkondlikku puidutööstust ja metsamajandust, kuid arvestades RMK majandatavate metsade kodupindalaga, ei saa siiski tegemist olla olulise mõjuga. Eelnevast tulenevalt ei näe me vajadust põhjalikumalt hinnata võimalikku kaasnevat majandusmõju. Ei arvesta ettepanekuga. Viidatud kirjaliku kokkuleppe nõue sisaldub alles looduskaitseseaduse muutmise eelnõus, mis ei ole käesoleval hetkel veel jõudnud ka Riigikogu menetlusse. Seega, kuna ei ole teada viidatud LKS muudatuste jõustumise aeg, siis ei ole asjakohane kirjaliku kokkuleppe nõuet REPis kajastada.

2.3 OÜ S.A.Cito

Kirja kuupäev: 08.05.2026

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
OÜ S.A.Cito omandis on kaks kinnistut, mis jäävad Aidusse planeeritava kaitsetööstuspargi mõjualasse. Kinnistud on: Tuulepargi alajaama kinnistu (75101:003:0287) ja Keskküla kinnistu (44901:002:0147). Tuulepargi kinnistul asub elamu. Keskküla kinnistule on KOV-i poolt väljastatud projekteerimistingimused üksikelamu projekteerimiseks ning OÜ S.A.Cito kavatseb ehitada nimetatud kinnistule üksikelamu. Esitatud materjalide kohaselt jäävad mõlemad kinnistud Aidusse planeeritava kaitsetööstuspargi müra mõjualasse. Seetõttu leiame, et planeeritav kaitsetööstuspargi müra mõjutab negatiivselt nende kinnistute kasutamist ning vähendab seega kinnistute väärtust. Seetõttu oleme käesolevas etapis vastu kaitsetööstuspargi rajamisele Aidusse. Leiame, et planeeringu kehtestamisel tuleb ette näha müra negatiivset mõju vähendavad meetmed. Lisaks leiame, et tuleb ette näha ajalised piirangud lõhkamiste läbi viimiseks ning need võivad toimuda ainult kuni kahel tööpäeval nädalas, kellaaegadel 10:00-15:00.	Tuulepargi alajaama kinnistu (75101:003:0287) jääb enam kui 9 km kaugusele Aidu planeeringualast ja olulist mõju ei esine. Keskküla kinnistu (44901:002:0147) jääb enam kui 1 km kaugusele Aidu planeeringuala piirist ja enam kui 2,5 km kaugusele võimalikust katselõhkamiste teostamise asukohast. Seega teatud mõju esineb, kuid vastavalt mõju hindamisele ei ületata asjakohaseid normtasemeid. KSH aruandes on välja toodud ka meetmed võimaliku mõju vähendamiseks ning üheks meetmeks on just katselõhkamiste teostamine ainult tööpäevadel ja tavapärasel tööajal (täpsed kellaajad ei ole käesoleval ajal veel teada). Samuti näeb esialgne lõhketööde teostamise kava ette, et üldjuhul toimuksid lõhkamised ainult ühel päeval nädalas ning teatud nädalatel kuni kahel päeval nädalas.

2.4 Lääne-Nigula Vallavalitsus

Kirja kuupäev:

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Lääne-Nigula Vallavalitsus palub pikendust arvamuse andmiseks kuni 26.06.2026.a. Vastavalt Lääne-Nigula Vallavolikogu poolt kehtestatud korrale on eriplaneeringule seisukoha andmine volikogu pädevuses. Lääne-Nigula vallavolikogu juunikuu istung toimub 18.06.2026.	Kaitseministeerium võtab teadmiseks, et Lääne-Nigula vallavolikogu annab oma arvamuse esitatud materjalide kohta 26.06.2026. Märgime täiendavalt, et tulenevalt REP-i menetluse pingelisest ajagraafikust on REP-i ja KSH esimese etapi aruande avaliku väljapanek Piirsalu ja Aidu alade osas kavandatud algama samuti juuni lõpus. Seega ei ole 26.06.2026 saabuva arvamusega enam võimalik arvestada enne avalikku väljapanekut. Samas on ka avaliku väljapaneku jooksul igal isikul, sh Lääne-Nigula vallal, õigus esitada täiendatud REP-i ja KSH esimese etapi aruande kohta arvamust.

2.5 Kaitseliit

Kirja kuupäev: 29.05.2026

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
REP ja KSH aruande menetluslikus küsimuses, sh sisu nõuetele vastavuse küsimuses meil täiendusettepanekud ja/või muudatusi tingivad märkused puuduvad. Samas on Kaitseliidul huvi ja väljaõppeline vajadus jätkata laskeväljaõpet Piirsalu lasketiirus (vähemalt niikaua, kuni on realiseerunud samaväärne alternatiiv piirkondlikule malevale laskeväljaõppe korraldamiseks), lisaks on Aidus ettevalmistatud ala (vana kaevandus tranžee) lasketiiru rajamiseks. Kaitseliidu Alutaguse maleva initsiatiiv on sinna esimesel võimalusel ja lühikese perspektiiviga rajada kuni 300m laskedistsantsiga, ohualata lasketiir. Kaitseliidu Piirsalu lasketiiru küsimuses oleme eelnevalt infot vahetanud ja eeldame, et Kaitseliidu seisukohad ja huvid on teile sellega seoses teada, mistõttu ei hakka neid siinkohal uuesti kirjeldama.	Kinnitame, et Kaitseministeerium on teadlik Kaitseliidu seisukohast Piirsalu lasketiiru osas. Piirsalu lasketiiru kasutamine peale lõhkeainetehase rajamist on võimalik, kuid Kaitseliit ja lasketiiru kasutajad peavad arvestama piirangutega. Kaitseministeerium ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on neist piirangutest Kaitseliitu omavahelises suhtluses informeerinud.

RIIGI
KAITSEINVESTEEHINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Alutaguse maleva huvi Aidu kaitsetööstuspargi (KTP) ala arendusega seoses on järgmine: 1. Hetkel toimivate juurdepääsuteede seisund ei tohi halveneda, kui tekivad liikumiskiirangud siis tuleb lähtuda KL vajadustest ning tagada läbipääs lasketiiru kõikidest suundadest ka peale KTP objekti valmimist; 2. KTP käivitamisel ja toimimisel võivad tekkida tootmistsüklist võimalikud kõrvalekaldumised, mis võivad mõjutada ümbruskonda – KL/AL malev peab olema teavitusringis; 3. AL maleva huvi, sõltuvalt sellest, kas elektriliinide paigaldamisel hakkavad need jooksa laskepaiga kõrvalt (VKG Ojamaa kaevandus/Võrnu suunalt), siis oleme huvitatud võimalusest tekitada liitumisvõimalus AIDU lasketiirule (asukoht: Aidu lasketiiru kü, kat.tunnus 44901:002:0409, lähiaadress Ida-Viru maakond, Lügänuuse vald, Aidu-Nõmme küla).	Kvaliteetne juurdepääsuteede olukord on ka KTP toimimiseks oluline ja selles osas ei näe me vastuolusid. Teede korrashoiu teema on ka kokku lepitud Transpordiametiga. Juhime tähelepanu, et kaitsetööstuspargis hakkab või hakkavad tegutsema kaitsetööstusettevõtted. Nad viivad läbi teavitusi vastavalt õigusaktides ettenähtud korrale. Kaitseministeerium kinnitab, et teeb tulevaste Aidu kaitsetööstuspargi ettevõtetega koostööd kindlustamaks kohaliku omavalitsuse, kogukonna, sh Kaitseliidu, asjakohase teavitamise KTP tavapärasest tegevusest kõrvalekaldumistest või ohtulukordadest, mis võivad mõjutada KTP ümbritsevat piirkonda. Teadaoleva info kohaselt tuleb Elektrilevi poolt pakutav ühendus ilmselt Aidu-Liiva suuna alajaamast, ehk vastassuunast. Kui Kaitsetööstusparki peaks toodama otseliini roheenergia pakkujalt, siis vastavalt elektrituru seadusele võib võrguteenuse pakkuja otseliiniga pakkuda energiat ainult ühele kliendile ja seda ei ole võimalik jagada Kaitseliidule.

2.6 Lügänuuse vallavalitsus

Kirja kuupäev ja nr: 29.05.2026 nr 6-2/1686-5

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Lügänuuse vallal on juba veidi kogemust kaitsetööstuspargi arendusest Põhja-Kiviõlis ning selles protsessis on ilmnenu mõningad probleemid ligipääsudega ja teede kasutamisega. Need mured leiavad lähiajal kindlasti lahenduse, kuid sellest lähtuvalt sooviksime Aidu kaitsetööstuspargi arenduses probleeme ennetada. Aidu ala asub riigimaantee 13217 Maidla – Kohtla-Nõmme – Kohtla tee vahetus läheduses ning sellelt teelt on planeeringu kohaselt ette nähtud rajada eraldi ligipääsud Aidu kaitsetööstusparki. Riigimaanteele 13217 saab omakorda	Kaitseministeerium kaalub Lügänuuse valla teede parendamist puudutavaid ettepanekuid, võttes arvesse muuhulgas Transpordiameti seisukohti.

RIIGI
KAITSEINVESTEEHINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
munitsipaalomandis Püssist algavat Maidla teed (6455000) pidi ning see tee vajab kindlasti aluse tugevdamist ja rekonstrueerimist, et tagada sujuv ligipääs Aidu kaitsetööstusparki riigiteede ja kohalike teede võrgustiku kaudu. Samuti on meil ettepanek planeerida ning ehitada välja kergliiklustee riigimaanteega külgnevale alale algusega Maidla tee (6455000) ja Maidla - Kohtla-Nõmme - Kohtla tee (13217) ristmikust kuni Kohtla-Nõmmeni. Ehitatav kergliiklustee annaks võimaluse nii Maidla ja Püssi elanike (Lüganuse vald) kui ka Kohtla-Nõmme elanike (Jõhvi vald) liikumiseks uutele loodavatele töökohtadele. Lisaks sellele on arendusega kaasnemas ka liikluse intensiivistumine riigimaanteel 13217 ning sealsete kergliiklejate turvalisuse huvides tuleb eraldi kergliiklustee kindlasti rajada. Juba täna on liiklusintensiivsus riigimaanteel 13217 väga tihe ning kohalikud elanikud nii Maidla ja Püssi kui ka Kohtla-Nõmme poolt on sellele KOV-ide tähelepanu juhtinud. Lüganuse valla üldplaneeringus on sealne kergliiklustee ka perspektiivsena kuni Jõhvi vallani ära markeeritud. Aruande eelnõu järgi on kõige intensiivsem raskeveokite liikluskoormus ette näha tehase ehitamise ja käivitamise perioodil, mis tähendaks kergliiklustee rajamist esimeses arendusetapis. Palume teedevõrgu rekonstrueerimisega ja kergliiklusteede rajamisega riigi eriplaneeringus kindlasti arvestada kui vajaliku leevendusmeetmega seoses liikluskoormuse suurenemisega piirkonnas.	

2.7 Eraisik

Kirja kuupäev: 31.05.2026

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
1. Veevarustus. Kavandatava kaitsetööstuspargi veevajadus on kuni 350 m³ ööpäevas. Palun selgitada, kuidas on tagatud kohalikele elanikele aastaringne vee kättesaadavus olukorras, kus kuumematel suveperioodidel kuivavad salvkaevud sageli ära ning kavandatava objekti veekasutus ületab ligi kahekordselt kogu Piirsalu küla senise tarbimise.	Kaitsetööstuspargi veevarustus lahendatakse suurkaevu(de) baasil. KSH andis, tuginedes läbiviidud põhjavee uuringule, soovitusel rajada veehaare survealisse Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekompleksi, mis Piirsalu alal levib u 75–100 m sügavusel. Kaitsetööstuspargi veehaarde rajamine ei avalda mõju piirkonna puur- ja salvkaevudele, mis valdavalt saavad vee maapinnalähedastest põhjaveekihtidest.

RIIGI
KAITSEINVESTEERINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
2. Ohtlike pakendite põletamine. Palun selgitada, kas saastunud ohtlike pakendite avapõletamine on kooskõlas jäätmeseaduse ohtlike jäätmete käitlusnõuetega. Kui põletamine ei toimu kontrollitud, kinnises ja piisavalt kõrgel temperatuuril töötavas põletusseadmes, ei hävine ohtlike ainete keemiline koostis, vaid need lenduvad atmosfääri, levivad tuulega laiali ning võivad sattuda nii kohalike elanike hingatavasse õhku kui ka pinnasesse ja põhjaveesse.	Teema on juba varasemalt käsitletud 2025. aastal koostatud KSH põhjaruandes. Kasutusest eemaldatud lõhkeaine ja sellega kokku puutunud materjalid (lõhkeainet sisaldavad materjalid) ei ole jäätmedirektiivi 2008/98 ja jäätmeseaduse mõistes jäätmed, kuna ei kuulu jäätmedirektiivi artikli 2 punkt 1 kohaselt jäätmedirektiivi kohaldamisalasse ning jäätmeseaduse § 1 lg 11 kohaselt jäätmeseaduse reguleerimisalasse. Tööstusheite direktiivi artikkel 3 punkt 37 kohaselt ei kuulu kasutuselt kõrvaldatud lõhkeained tööstusheite direktiivi kohaldamisalasse, seega ei rakendu antud juhul ka tööstusheite direktiiviga sätestatud nõuded jäätmete põletamisele. Lõhkematerjali hävitamine on reguleeritud Eestis relvaseaduse ja lõhkematerjaliseadusega. Samas ei sätesta atmosfääriõhu kaitse seadus (AÕKS) laskemoona, lahingumooni ja lõhkematerjali hävitamisel (sh materjalide põletamisel) välisõhu saasteainete heitkoguste seisukohalt erandeid, st ka nimetatud tegevuste korral tuleb järgida AÕKS-is sätestatud asjakohaseid nõudeid välisõhu õhukvaliteedi tagamiseks. Neid nõudeid on KSH aruande (nii põhjaruande kui ka aruande täienduse) koostamisel ka arvestatud, sh on aruandes esitatud mõjude hinnangud ka pinnasele ja põhjaveele. Hinnangus jõuti järeldusele, et tekkiv mõju on vastuvõetav (st, inimese tervisele väheoluline ja ka ümbritseva keskkonna kvaliteeti oluliselt ei mõjuta).
3. Põhjavee kaitse. Palun selgitada, kuidas on tagatud põhjavee puhtus olukorras, kus tootmisprotsessidest jäävad järele happelised ja muud jääkained. On väidetud, et neid lahjendatakse ja juhitakse loodusesse, kuid paljusid ühendeid ei ole võimalik täielikult välja filtreerida. Lahjendamine ei kõrvalda ohtlike aineid – analoogia korras: kui inimene joob liitri viina ja seejärel viis liitrit vett, ei kao alkohol kehast. Sama põhimõtte kehtib ka jääkkemikaalide puhul.	Väide, et planeeringulahendus ning mõjude hindamine näeb ette tootmisprotsesside jääkainete lahjendatud kujul loodusesse juhtimist, on väär. Põhjavee kaitse on olnud üks keskkonnamõju hindamise olulistest teemadest. Keskkonnamõju hindamise käigus analüüsiti reoveekäitlusega seotud võimalikke mõjusid ning seati tingimused reoveepuhasti kavandamiseks ja käitamiseks. Samuti määrati tingimused kemikaalide käitlemiseks, hoiustamiseks ja võimalike lekete ennetamiseks. Nende meetmete eesmärk on vältida ohtlike ainete sattumist pinnasesse ja põhjavette. Kavandatavad käitised tuleb projekteerida ja rajada selliselt, et need vastaksid parima võimaliku tehnika nõuetele ning kehtivatele keskkonnakaitsenõuetele. See tähendab, et tootmisprotsessides tekkivat reovett ja kemikaale ei tohi kontrollimatult keskkonda juhtida.
4. Põhjavee kaitstus. Kuna piirkond asub nõrgalt kaitstud põhjaveelal, kus paene pinnas ja filtratsioonimaterjali puudumine soodustavad reostuse kiiret liikumist sügavamatesse kihtidesse, palun selgitada, kuidas on tagatud kemikaalide mitterattumine põhjavette olukorras, kus on planeeritud tootmisjääkide suunamine looduskeskkonda.	Selgitame, et tootmisjääkide suunamist looduskeskkonda ei kavandata. Planeeringus on toodud tingimused, mille kohaselt reostusohhtlikud objektid (nt kütuse, kemikaalide jms hoiustamise kohad) tuleb rajada kõvakattega aladele või suletud ruumidesse, et vältida reostuse levimist pinnasesse. Hoidlate ja mahutite puhul tuleb vajadusel ette näha vett mitteläbilaskvast inertsest materjalist lekkekindlad vannid (piirded), mis takistavad saasteainete levikut pinnasesse ja keskkonda. Samuti võib olla vajalik hoidlate sademevee kogumissüsteem projekteerida selliselt, et see on isoleeritud või vajadusel kiiresti isoleeritav ühiskanalizatsioonist või suublast, võimaldades avariolukorras saastunud sademevee kontrollitud kogumist ja käitlemist.

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
5. Baasi tee kasutus. KMH-s on märgitud, et „Baasi tee avalik kasutus kavandatakse lõpetada, kuna tee jääb kaitsetööstuspargi territooriumile.“ Palun selgitada, kuidas on tagatud Baasi tee ääres elavate inimeste ligipääs oma kodudele ning milline alternatiivne liikluskorraldus on ette nähtud ning kuidas lahendatakse müra probleem tulevalt suurest sõidukite hulgast. 6. Tuletõrje veevarustus. Dokumentides on märgitud, et tuletõrje veevarustuses eelistatakse pinnaveekogude (tranšeede) kasutamist. Palun täpsustada, kas nendes veekogudes on aastaringelt tagatud piisav veehulk, arvestades piirkonna sesoonseid kuivaperioode. Hetkel esitatud info põhjal on ilmne, et kavandatav tööstuspark toob piirkonda mitmeid tõsiseid riske: – suureneb õhu- ja pinnasesaaste oht, sh kantserogeensete ühendite sattumine elukeskkonda; – kasvab märkimisväärselt liikluskoormus;	Baasi tee kuni kaitsetööstuspargi alani jääb avalikult kasutatavaks. Tee muutub kinniseks alates kaitsetööstuspargi kinnistu piiril olevast Piirsalu jõe sillast. Seega ligipääs kodudele ei halvene, kuna ettenähtud osas tee sulgemine ligipääse ei mõjuta. Selgitame, et tuletõrje veevarustuses tranšeede vee kasutamise soovitus käib Aidu ala kohta. Aidu alal paiknevates pinnaveekogudes on piisav veehulk tagatud aastaringelt. Nagu juba eespool selgitatud, peab kaitsetööstuspargi tegevus olema lahendatud selliselt, et ohtlike ainete (sh kantserogeensete ainete) normiülene sattumine nii looduskeskkonda kui elukeskkonda oleks välistatud. Selleks määratakse tingimused kõigi kemikaalide hoiustamiseks, käitlemiseks ja võimalike lekete ennetamiseks. Asjakohased meetmed tagavad reostusrisi viimise minimaalseks, olulist saaste ohtu pole pojust eeldada. Oleme nõus, et liikluskoormus võrreldes praegusega Piirsalu alale kaitsetööstuspargi rajamisel kasvab. Samas me ei nõustu väitega, et see kasvab märkimisväärselt. Hinnanguliselt liigub teedel vahetuse vahetumisel korraga maksimaalselt ca 25-40 sõiduauto, kuna need jagunevad kahe suuna vahel (olenevalt, kas tööle tulla põhja- või lõunapoolt), siis koormus teedel hajub. Suuremaid veokeid võib päeva jooksul liikuda maksimaalselt 5-6. Nende liikumised kavandatakse väljapoole vahetuste vahetumise aega. Kaitseministeerium on teinud ja teeb jätkuvalt vajadusel koostööd Transpordiametiga ja kohalike omavalitsustega ning vajadusel ka teiste ametitega (nt lõhkematerjali veol), et tagada teedel ohutus.

Arvamuse sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
– piirkond muutub sõjalise ohukorral potentsiaalseks sihtmärgiks, mis tähendab, et ründedroonide allatulistamine võib toimuda enne tehast ning nende kukkumisala võib ulatuda kohalike kodudeni; – nõrgalt kaitstud põhjavee tõttu võivad kemikaalid jõuda kiiresti joogivette. Seetõttu soovin teada, kuidas tagatakse, et kohalike elanike elukvaliteet ei halveneks ning millised konkreetsed ja kontrollitavad meetmed rakendatakse, et vältida nii keskkonna-, tervise- kui ka julgeolekuriske.	Kaitsevägi arvestab õhuohtude tõrjumisel ohu iseloomu ning selle elimineerimisega kaasnevat võimalikku kahju. Valitakse lahendus, kus oht elimineeritakse võimalikult väikese kaasneva kahjuga. Tuleb arvestada, et täiemahulise sõja puhul valitseb vahetu oht sõjategevusest üle riigi ning ohust puutumata piirkondi ei ole kusagil Eestis. Vt vastust punktile 4. Võimalike riskide hindamiseks viidi planeeringu koostamise käigus läbi keskkonnamõju hindamine. Mõju hindamise eesmärk oli välja selgitada, millised mõjud võivad kavandatava tegevusega kaasneda ning milliseid vältimis-, leevendus- ja seiremeetmeid tuleb rakendada, et vähendada võimalikke mõjusid keskkonnale, sh inimeste elukeskkonnale. Keskkonnamõju hindamise tulemuste põhjal on planeeringulahendusele seatud tingimused ja meetmed, mida tuleb edasistes projekteerimis- ja loamenetlustes arvestada. Seega on nimetatud riskid olnud mõju hindamise objektiks ning nende ennetamiseks ja vähendamiseks on kavandatud asjakohased meetmed.

2.8 Viru Keemia Grupp AS

Kirja kuupäev ja nr: 06.05.2026 nr 5-10/2032-5

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
Planeerimisseaduse § 37 lõike 1 alusel edastas Kaitseministeerium arvamuse avaldamiseks kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas. Aidusse on plaanis rajada suurekaliibrilise moona tootmise kompleks, mis aruande kohaselt võib põhjustada müra ja vibratsiooni, võtta Aidu tranšeedest vett ning juhtida sinna heitvett. Soovime juhtida tähelepanu, et oleme Aidusse kavandanud mitmeid arendusprojekte:	Täname kirja eest!

RIIGI
KAITSEINVESTEEHINGUTE
KESKUS

KAITSEMINISTEERIUM

HENDRIKSON DGE

Ettepaneku sisu	Kaitseministeeriumi seisukoht
1. VKG Kaevandused OÜ rajavad käesoleval ajal päikesepargi alustarindit Aidu lõunaossa. Tarindi valmimise järgselt paigaldatakse päikesepaneelid, mis on tundlikud vibratsiooni suhtes. 2. VKG Fiber OÜ arendusprojekt, Biotoodete tehas, plaanib vajalikud veekogused võtta Aidu tranšeedesse rajatavast veereservuaarist. Kaitseministeeriumi poolt kavandatava tegevusega kaasnev veetarve ja heitvee juhtimine tranšeedesse võib mõjutada Biotoodete tehase poolt võetava vee kvaliteeti ning kvantiteeti. 3. VKG Wind OÜ tunneb huvi Aidu detailplaneeringuga kavandatavate tuulikute vastu. Lisaks asuvad vahetusläheduses VKG Kaevandused OÜ Ojamaa kaevandus ja selle tööstusterritoorium ning Uus-Kiviõli kaevandused. Palume arvestada eelnimetatud arendusprojektidega ja hinnata kavandatava tegevuse mõjusid ning ulatust, eelkõige veevõtu, veeheite, müra ning vibratsiooni aspektidest.	KSH aruande täiendusele lisatakse tingimus, mille kohaselt edaspidiste tegevuste (lõhketööde) kavandamisel ning ohutute lõhkeainekoguste määramisel arvestatakse muu hulgas ka majandus- ja taristuministri 08.09.0217 määrusega nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“, mis seab tingimused lõhketööde kavandamisel vibratsioonitundlike objektidega arvestamiseks. Biotoodete tehase eriplaneeringus kavandati veevõtt Aidu karjääri idapoolsetest tranšeedest, mis valdavalt saavad oma vee Kohtla kaevanduse põhjavee väljavoolust. Arvestades põhjavee liikumissuunda ei ole tõenäoline, et kaitsetööstuspargi heitvee juhtimisega mõjutatakse idapoolsete tranšeede veekvaliteeti. Ka on ebatõenäoline mõju vee kvantiteedile, kuna Kaitsetööstuspargi veekasutusega ei juhita vett valgalalt välja. Tegevuse täpsustamise järgmistes etappides vaadatakse üle ka võimalik koosmõju esinemise temaatika (sh lähtuvalt täpsematest müra ja heiteallikate asukohtadest ning kavandatava tegevuse täpsest iseloomust) ning vajadusel täpsustatakse asjakohaseid koosmõju hinnanguid piirkonnas asuvate teiste objektidega (sh vajadusel ka tuulikutega). Ojamaa kaevanduse tööstusterritoorium jääb ca 4,4 km kaugusele kaitsetööstuspargist ning Uus-Kiviõli kaevanduste (altmaakaevandused) piirkonna välispiir jääb enam kui 2,5 km kaugusele ning olulist koosmõju ei ole antud tegevuste iseloomu ja vahemaid arvestades ette näha.

